

**ČESKÉ
VYSOKÉ
UČENÍ
TECHNICKÉ
V PRAZE**

Ústav řízení a ekonomiky podniku

Finanční analýza průmyslového podniku

Financial Analysis of an Industrial Company

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2019

NINA KUDRLIČKOVÁ

Studijní program: Teoretický základ strojního inženýrství
Studijní obor: bez oboru
Vedoucí práce: doc. Ing. Theodor Beran, Ph.D

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Kudrličková** Jméno: **Nina** Osobní číslo: **464546**
Fakulta/ústav: **Fakulta strojní**
Zadávající katedra/ústav: **Ústav řízení a ekonomiky podniku**
Studijní program: **Teoretický základ strojního inženýrství**
Studijní obor: **bez oboru**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Finanční analýza průmyslového podniku

Název bakalářské práce anglicky:

Financial Analysis of an Industrial Company

Pokyny pro vypracování:

1. Úvod - uvedení tématu, cíle práce
2. Teoretická část - finanční analýza, náklady, podnikové bilance, kalkulace
3. Analytická část - analýza současné situace podniku, základní ekonomické ukazatele podniku
4. Návrhová část - praktické návrhy a opatření ke zlepšení
5. Závěr a zhodnocení práce

Seznam doporučené literatury:

- [1] ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví. Praha: Grada, 2013. Prosperita firmy. ISBN 9788024747026.
[2] KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Prosperita firmy. ISBN 9788027105632.
[3] SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. Podniková ekonomika. 6., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-274-8.
[4] MACÍK, Karel a Theodor BERAN. Účetnictví. 3., přeprac. vyd. V Praze: České vysoké učení technické, 2009. ISBN 978-80-01-042.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

doc. Ing. Theodor Beran, Ph.D., ústav řízení a ekonomiky podniku FS

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **16.04.2019**

Termín odevzdání bakalářské práce: **26.07.2019**

Platnost zadání bakalářské práce: **28.02.2020**

doc. Ing. Theodor Beran, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

prof. Ing. František Freiberg, CSc.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. Ing. Michael Valášek, DrSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Studentka bere na vědomí, že je povinna vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

30.4.2019
Datum převzetí zadání

Kudrličková!
Podpis studentky

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem: „Finanční analýza průmyslového podniku“ vypracovala samostatně a to výhradně s použitím literatury uvedené na konci mé bakalářské práce v seznamu použité literatury.

V Praze dne:

.....

Podpis

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu mé práce, panu doc. Ing. Theodorovi Beranovi, Ph.D., že se mě ujal, poskytoval mi cenné rady a konzultace a za veškerý čas, který mi při tvorbě této práce věnoval.

Dále bych chtěl poděkovat vedení podniku Beneš a Lát a.s., za poskytnutá data, konzultace a především za všechno věnovaný čas.

Anotační list

Jméno autora:	Nina Kudrličková
Název BP:	Finanční analýza průmyslového podniku
Anglický název:	Financial Analysis of an Industrial Company
Rok:	2019
Studijní program:	Teoretický základ strojního inženýrství
Obor studia:	bez oboru
Ústav:	Ústav řízení a ekonomiky podniku
Vedoucí BP:	doc. Ing. Theodor Beran, Ph.D.
Klíčová slova:	Finanční analýza, rozvaha, výkaz zisků a ztrát, poměroví ukazatelé, likvidita, rentabilita, zadluženost, IN05, kalkulace, mzdy
Keywords:	Financial analysis, balance sheet, profit and loss statement, ratio indicators, liquidity, profitability, indebtedness, IN05, calculation, payroll
Anotace:	Hlavním cílem této bakalářské práce, nazvané Finanční analýza průmyslového podniku, je zabývat se finanční analýzou a kalkulacemi v podniku BENEŠaLÁT a.s. Dále mezi mé úkoly patří vypočítat vybrané ukazatele a vysvětlit výpočty provedené v MS Excel.
Annotation:	The main aim of this thesis, called Financial analysis of an industrial Company, is to deal with financial analysis and calculations in the Company BENEŠaLÁT a.s.. Furthermore, my tasks include calculations of selected indicators and explanation of calculations made in MS Excel.

Obsah

1	Úvod	8
1.1	Charakteristika podniku.....	9
1.1.1	Zaměření závodů.....	10
2	Teoretická část.....	11
2.1	Finanční analýza	11
2.1.1	Analýza absolutních ukazatelů.....	11
2.1.2	Rozvaha	12
2.1.3	Vertikální analýza.....	12
2.1.4	Horizontální analýza.....	12
2.1.5	Hlavní skupiny poměrových ukazatelů	12
2.1.6	Systém ukazatelů Du Pont	15
2.1.7	IN index (IN05)	16
2.1.8	Altmanův index	17
2.2	Náklady	18
2.2.1	Náklady přímé a nepřímé	18
2.2.2	Třídění nákladů.....	18
2.2.3	Mzdové náklady	22
2.2.4	Bod zvratu	23
2.3	Podniková bilance.....	24
2.3.1	Struktura rozvahy	24
2.3.2	Majetková struktura podniku	24
2.3.3	Kapitálová struktura podniku	25
2.4	Kalkulace	26
2.4.1	Kalkulační jednice	26
2.4.2	Kalkulační vzorec	27
2.4.3	Metody kalkulací	27
2.4.4	Druhy kalkulací.....	28
3	Analytická část.....	30
3.1	Strukturální a trendová analýza rozvahy a výsledovky.....	30
3.1.1	Bilanční pravidla	30
3.1.2	Vertikální analýza – rozvaha	33
3.1.3	Horizontální analýza – rozvaha	35
3.1.4	Vertikální analýza – výkaz zisků a ztrát.....	35
3.1.5	Horizontální analýza – výkaz zisků a ztrát.....	36
3.2	Aplikace poměrových ukazatelů.....	37

3.2.1	Ukazatele likvidity	37
3.2.2	Ukazatele rentability	39
3.2.3	Du Pontův rozklad ROE	40
3.2.4	Ukazatelé aktivity	40
3.2.5	Ukazatelé zadluženosti	41
3.2.6	Analýza pomocí IN Indexu	42
3.2.7	Analýza pomocí Altmanova indexu	43
3.3	Růst mezd	43
3.4	Kalkulační vzorec	45
3.5	Metodika kalkulací	49
4	Návrhová část	53
5	Závěr	54
	Seznam zkratk	56
	Seznam použité literatury	57
	Seznam obrázků	59
	Seznam tabulek	59

1 Úvod

Za cíl své práce jsem si zvolila porovnání a zhodnocení vývoje a dopadu mzdových nákladů do hospodaření a zejména pak do kalkulací výrobků společnosti BENEŠ a LÁT a.s.. Téma jsem si vybrala z důvodu, že mě zajímá, jak podniky hospodaří a společnost právě proto, že se jedná o strojírenskou společnost.

Cílem mé práce je zpracovat finanční analýzu podniku BENEŠ a LÁT a.s. v letech 2014 až 2018 a zhodnotit finanční stabilitu. Budu analyzovat finanční situaci v podniku a hledat teoretické nedostatky, které podnik v hospodaření má. V případě, že zde nějaké nedostatky budou, pokusím se navrhnout podniku jiná řešení, kterými by se mohl v budoucnu řídit.

Tato bakalářská práce bude rozdělena do dvou částí, na teoretickou a praktickou. V teoretické části popíši finanční nástroje, které budu používat ve výpočtech a jaká data k tomu použiji. V praktické části budu tyto konkrétní nástroje aplikovat. Pro finanční analýzu použiji pravidla financování, Altmanovu analýzu, index IN 05, poměrové ukazatele, horizontální a vertikální analýzu. Data budu získávat z auditových účetních závěrek. Výsledkem mé práce je zhodnotit nedostatky a případně navrhnout nějaké řešení na zlepšení situace.

1.1 Charakteristika podniku

Tabulka 1: Veřejný rejstřík a Sběrka listin, 2018 (vlastní tvorba)

BENEŠ a LÁT a.s.	
Sídlo společnosti	Tovární 463, 289 14 Poříčany
Datum zápisu	31. prosince 1998
Právní forma	Akciová společnost
Statutární orgán	<p>Předseda představenstva – Ing. Josef Lát dat. nar. 19. února 1972 Dobřejovice, Čestlická 17, okres Praha-západ, PSČ 25101</p> <p>Místopředseda představenstva Bc. JAN LÁT, dat. nar. 29. ledna 1982 U Parku 266, 252 43 Průhonice</p> <p>Člen představenstva JAKUB BENEŠ, dat. nar. 4. května 1975 Ke Kostelu 55, 251 01 Tehov</p>
Předmět podnikání	Zámečnictví, nástrojářství. Slévárnictví, modelářství. Obráběčství. Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.
Základní kapitál	35 000 000,- Kč
Splaceno	35 000 000,- Kč
Roční obrát	848 969 000,- Kč
Počet zaměstnanců	470

Společnost Beneš a Lát je rodinná firma se 470 zaměstnanci vyrábějící strojírenské výrobky na zakázku z plastů a neželezných kovů.

V roce 1934 pan Beneš založil firmu v pražských Holešovicích. Firma byla zaměřena na výrobu a prodej řeznických nástrojů (forem na šunky). V roce 1937 vznikla potřeba po větších výrobních prostorech. Pan Beneš se rozhodl hledat prostory mimo Prahu, jelikož v Praze se vhodných prostor nedostávalo. Ty našel až v Průhonicích, kam výrobu ještě téhož roku přesunul. 7. května 1945 byl pan Beneš během Pražského povstání zastřelen. V roce 1948 byla firma komunisty znárodněna.

Novým ředitelem firmy se stal pan Lát, později manžel paní Benešové. Funkci zastával až do roku 1976. Firmu ovšem neopustil, do roku 1980 byl náměstkem ředitele.

V roce 1984 nastoupil coby ředitel syn pana Láta. V roce 1986 do Čech přinesl technologii pasen, tedy řezání vysokotlakým paprskem.

V roce 1988 došlo k osamostatnění podniku – Menet - což byl zásadní krok k privatizaci.

V roce 1990 byl pan Lát z politických důvodů z podniku vyhozen.

Avšak v roce 1992 získal pan Lát fabriku zpět do svého vlastnictví, z části restitucí, z části privatizací.

V roce 2005 se firma rozrostla o prostory v Semilech.

Roku 2007 pan Lát zemřel a vedení podniku převzaly jeho děti, jež v čele firmy stojí do dnes.

V roce 2008 již původní průhonické prostory nebyly dostačující, firma své nynější sídlo našla v Poříčanech.

2013 – odkoupeny prostory Mimoň – vysokotlaká slévárna.

1.1.1 Zaměření závodů

Závod poříčany

Gravitační a nízkotlaké odlévané odlitky ze slitin hliníku, obrobky a montované sestavy z nich

Závod Sutice u Semil

Výlisky z plastů, technické díly a stavebnice.

Závod Slaná u Semil

Vysokotlacc odlévané odlitky ze slitin zinku, obrobky a montované skupiny z nich

Závod Mimoň

Vysokotlacc odlévané odlitky ze slitin hliníku, obrobky s povrchovou úpravou a zálitky.

2 Teoretická část

2.1 Finanční analýza

Na začátek mé práce je zapotřebí definovat pojem finanční analýza.

“Finanční analýza podniku je pojímána jako metoda hodnocení finančního hospodaření podniku, při které se získaná data třídí, agregují, poměřují mezi sebou navzájem, kvantifikují se vztahy mezi nimi, hledají kauzální souvislosti mezi daty a určuje se jejich vývoj.“ [1]

Jakékoli finanční rozhodování musí být podloženo finanční analýzou. Proto jednou z rozhodujících fází finančního managementu je finanční analýza. Na jejích výsledcích je založeno řízení financí (finanční struktury a jejich změn), řízení a financování oběžných aktiv a investic, cenová a dividendová politika podniku aj.. Zdrojem údajů pro finanční analýzu jsou nejen interní finanční výkazy (rozvaha, výkaz zisků a ztrát, výkaz o cash flow), výroční zprávy, různá statistická šetření, údajů manažerského účetnictví aj.. Protože jde většinou o účetní údaje, musíme mít na paměti, že to jsou údaje historické a že jsou účtovány podle tzv. aktuálního účetního principu a že neberou v úvahu inflaci. [2]

2.1.1 Analýza absolutních ukazatelů

Mezi metody analýzy absolutních ukazatelů patří horizontální a vertikální analýza a bilanční pravidla. Horizontální a vertikální analýza pracuje s položkami z účetních výkazů. Horizontální analýza porovnává meziroční vývoj položky. Díky indexům znázorňuje procentuální vyjádření meziročního rozdílu. Vertikální analýza sleduje procentuální podíl položek v účetních výkazech. [3]

2.1.2 Rozvaha

Základním bodem finanční analýzy je tzv. vertikální a horizontální rozbor finančních výkazů. Oba postupy nastiňují původní absolutní údaje z účetních výkazů v určitých souvislostech. Horizontální analýza se zabývá vývojem zkoumané veličiny v čase, a to nejčastěji ve vztahu k nějakému minulému účetnímu období. Vertikální analýza sleduje strukturu finančního výkazu, která se vztahuje k nějaké veličině (např. celková bilanční suma). [3]

2.1.3 Vertikální analýza

Vertikální analýza je postavena na takovém principu, že se na jednotlivé položky finančních výkazů pohlíží v relaci k nějaké veličině. Volba sumy položek v rozvaze je jednoznačná – bilanční suma. Jednotlivé položky pak při tomto poměru ukazují, z kolika procent se podílejí na celkové bilanční sumě. [3]

2.1.4 Horizontální analýza

Jestliže se jedná o horizontální analýzu, srovnáváme jednotlivé položky v čase. Snažíme se přijít na to, o kolik se absolutně změnila konkrétní položka, tj. rozdíl základního a běžného období, a dále, kolik tato změna činí v procentech. Můžeme tedy říci, že horizontální analýza ukazuje základní pohyby v jednotlivých položkách účetních výkazů a intenzitu tohoto pohybu. [3]

2.1.5 Hlavní skupiny poměrových ukazatelů

Ukazatele finanční situace

- K nim se obvykle řadí ukazatele likvidity a ukazatele zadluženosti

2.1.5.1 Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity měří schopnost firmy vyrovnat své splatné závazky. Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím vyšší je platební schopnost podniku. Na rozdíl od běžné likvidity, likvidita rychlá vynechává z propočtů zásoby a dlouhodobé pohledávky, zajímá se o krátkodobé pohledávky a krátkodobý finanční majetek. Pohotová likvidita se omezuje pouze na krátkodobý finanční majetek, jako jsou peníze a účty v bankách. [3]

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (1.)$$

$$\text{Rychlá likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (2.)$$

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (3.)$$

2.1.5.2 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti nás informují o tom, jaké zdroje používá podnik pro financování svého chodu a nakolik používá k financování cizí zdroje.

Míra zadluženosti se počítá poměrem cizích zdrojů k vlastnímu kapitálu. [3]

$$\text{míra zadluženosti} = \frac{\text{celkový dluhy (cizí zdroje)}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (4.)$$

Krytí úroků nám říká, kolikrát jsou úroky úvěrů kryty ziskem firmy. Čím vyšší je tento ukazatel, tím lepší je finanční situace firmy.

$$\text{krytí úroků} = \frac{\text{zisk před úroky a zdaněním}}{\text{úroky}} \quad (5.)$$

Ukazatel zadluženosti měří poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům. Čím vyšší je jeho hodnota, tím větší riziko pro věřitele.

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}} \quad (6.)$$

2.1.5.3 Ukazatele využití aktiv

Ukazatele využití aktiv (někdy i ukazatele aktivity) měří, jak efektivně podnik hospodaří se svými aktivy. Počítají se pro jednotlivé skupiny aktiv: zásoby, pohledávky, fixní aktiva, oběžná aktiva a pro celková aktiva. Doba obratu aktiv naproti tomu udává, za kolik dní se aktiva v podniku protočí. [3], [7]

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}} \quad (\text{v počtu obrátů za rok}) \quad (7.)$$

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\frac{\text{tržby}}{365}} \quad (\text{ve dnech}) \quad (8.)$$

$$\text{Obrat oběžných aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{oběžná aktiva}} \quad (\text{v počtu obrátů za rok}) \quad (9.)$$

$$\text{Doba obratu OA} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\frac{\text{tržby}}{365}} \quad (\text{ve dnech}) \quad (10.)$$

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} \quad (\text{v počtu obrátů za rok}) \quad (11.)$$

$$\text{Doba obratu celkových aktiv} = \frac{\text{celková aktiva}}{\frac{\text{tržby}}{360}} \quad (\text{ve dnech}) \quad (12.)$$

$$\text{Obrat DHM} = \frac{\text{tržby}}{\text{DHM}} \quad (\text{v počtu obrátů za rok}) \quad (13.)$$

$$\text{Doba obratu DHM} = \frac{DHM}{\frac{\text{tržby}}{365}} \quad (\text{ve dnech}) \quad (14.)$$

$$\text{Obrat pohledávek} = \frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}} \quad (\text{v počtu obrátů za rok}) \quad (15.)$$

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{\frac{\text{tržby}}{360}} \quad (\text{ve dnech}) \quad (16.)$$

2.1.5.4 Ukazatele výnosnosti

Ukazatele měří čistý výsledek podnikového snažení; ukazují kombinovaný vliv likvidity, aktivity a zadluženosti na čistý zisk podniku. [16]

Používají se tyto ukazatele:

$$\text{Rentabilita tržeb (ROS)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \quad (17.)$$

$$\text{Výnosnost celkových aktiv (ROA)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{aktiva}} \quad (18.)$$

$$\text{Výnosnost vlastního kapitálu (ROE)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (19.)$$

$$\text{Výnosnost invest. kapitálu (ROCE)} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{Závazky z obchodních vztahů}} \quad (20.)$$

2.1.6 Systém ukazatelů Du Pont

Tento systém ukazatelů postihuje vzájemné vazby mezi poměrovými ukazateli. Je založen na základní Du Pontově rovnici

$$ROA = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{aktiva}} \quad (21.)$$

$$ROA = \text{rentabilita tržeb} \cdot \text{obrat celk. aktiv} = \text{výnosnost celkových aktiv} \quad (22.)$$

Z ní vychází rozšířená Du Pontova rovnice:

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}} \cdot \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}} \cdot \frac{\text{aktiva}}{\text{vlastní kapitál}} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}} \quad (23.)$$

$$ROE = \text{rentabilita tržeb (zisková marže)} \cdot \text{obrat aktiv} \cdot \text{míra finanční páky} = \text{výnosnost vlastního kapitálu} \quad (24.)$$

Tato rovnice vyjadřuje, že management má tři páky ke zvyšování výnosnosti vlastního kapitálu (ROE):

- Ziskovou marží (hlavním způsobem jejího zvyšování je snižování nákladů).
- Obrat aktiv (hlavním způsobem je zvyšování tržeb připadajících na každou korunu aktiv).
- Finanční páku (hlavním způsobem je výhodné použití cizích zdrojů k financování aktiv). [3]

2.1.7 IN index (IN05)

Bankrotní a bonitní IN05 index napomáhá objevit v podniku potenciální problémy. Dokáže určit, nejen zda firma v blízké době zkrachuje či nikoliv, ale také dokáže určit, zda společnost vytváří pro vlastníky nějakou hodnotu. Dolní hranice IN05 indexu je hodnota 0,9 a horní 1,6. Firmy, u nichž je index IN05 pod minimální hodnotu (stádium bankrotu) s 97% pravděpodobností spějí k bankrotu a se 76% pravděpodobností nebudou vytvářet hodnotu. Firmy s indexem IN05 v rozmezí 0,9 až 1,6 mají 50% pravděpodobnost, že zkrachují, nicméně s 70% pravděpodobností budou tvořit hodnotu. Firmy nad horní hranicí (stádium bonity) pak s 92% pravděpodobností nezkrachují a s 95% pravděpodobností budou vytvářet hodnotu. [10]

$$\begin{aligned}
 IN05 = & 0,13 \cdot \frac{A}{CZ} + 0,04 \cdot \frac{EBIT}{\text{nákl. úroky}} + 3,97 \cdot \frac{EBIT}{A} + 0,21 \cdot \frac{\text{výnosy}}{A} + \\
 & + 0,09 \cdot \frac{OA}{\text{krátk. závazky} + \text{krátk. úvěry}}
 \end{aligned}
 \quad (25.)$$

Výsledná kvalifikace firmy se provede podle následující tabulky:

Tabulka 2: Hodnocení IN indexu

$IN05 > 1,6$	Podnik tvoří hodnotu
$0,9 < IN01 < 1,6$	Šedá zóna nevyhraněných výsledků
$IN05 < 0,9$	Podnik hodnotu netvoří (ničí)

Zdroj: [10]

2.1.8 Altmanův index

Altmanův bankrotní model předpovídá bankrot firmy na základě koeficientu, počítaného pomocí pěti ukazatelů podle následujícího vzorce:

$$Z = 1,2 \frac{OA}{A} + 1,4 \frac{\text{nerozděl. zisk}}{A} + 3,3 \frac{EBIT}{A} + 0,6 \frac{VK}{CZ} + 0,999 \frac{\text{Tržby}}{A}
 \quad (26.)$$

Tabulka 3: Hodnocení Altmanova indexu

$Z > 2,99$	podnik je v dobré situaci
$1,81 < Z < 2,99$	šedá zóna nevyhraněných výsledků
$Z < 1,81$	u podniku je velmi pravděpodobný bankrot

Zdroj: [10]

2.2 Náklady

Náklady se obvykle definují jako spotřeba práce a prostředků v peněžním vyjádření. Lze říci, že náklady představují určité vstupy do podniku. Podnik tyto vstupy svými vnitřními mechanismy přetváří ve výstupy – tj. své produkty (výrobky, prodané zboží či služby).

Se vznikem nákladu je obvykle spojen úbytek majetku či vznik závazku – tato definice v sobě obsahuje i způsob účtování o nákladech, kdy jejich vznik se zachycuje na stranu „MÁ DÁTI“ příslušného nákladového účtu. [9]

2.2.1 Náklady přímé a nepřímé

Náklady přímé (jednicové) jsou náklady, které můžeme jednoznačně přiřadit konkrétnímu druhu výkonu, jelikož s tím druhem bezprostředně souvisí.

Náklady nepřímé (režijní) jsou náklady, které nelze přiřadit konkrétnímu druhu výkonu, ale přiřazujeme je ke skupině výkonů.

2.2.2 Třídění nákladů

Třídění nákladů je důležité pro účinné řízení nákladů. Existuje spousta způsobů, jak náklady členit. Členění nákladů podle kritérií je základním předpokladem pro aplikování dalších nástrojů manažerského účetnictví. Znalost struktury a příčin vzniku nákladů je důležitá pro jejich účinné řízení a ovlivňování. [4]

2.2.2.1 Náklady druhové

Druhové členění nákladů je základním hlediskem členění nákladů, které vychází ze spotřebovaných výrobních faktorů s podobnými znaky a jsou vyjádřeny v peněžních jednotkách. Náklady se od sebe liší svým původem. Náklady vznikají buď přímo ve firmě, nebo mohou být vytvořeny v jiných podnicích. [4]

Náklady podle druhů můžeme rozdělit do těchto skupin:

1) Provozní náklady:

- spotřeba materiálu, spotřeba energie
- služby (opravy a udržování, přepravné, cestovné)
- osobní náklady (mzdové náklady, sociální pojištění, sociální náklady)
- daně a poplatky (daň z nemovitostí, daň silniční, ostatní nepřímé daně a poplatky)
- odpis dlouhodobého hmotného majetku a materiálu
- rezervy a opravné položky k provozním nákladům
- ostatní provozní náklady

2) Finanční náklady

- prodané cenné papíry a vklady
- úroky
- tvorba rezerv na finanční náklady
- ostatní finanční náklady
- daň z příjmů za běžnou činnost

3) Mimořádné náklady

- manka a škody
- tvorba rezerv
- ostatní mimořádné náklady
- tvorba opravných položek [8]

2.2.2.2 Náklady kalkulační

Principem kalkulačního členění nákladů je rozdělení nákladů na náklady přímé a náklady nepřímé. Toto členění odpovídá, na co byly náklady vynaloženy. Přiřazuje jednotlivé složky nákladů na jednotku kalkulovaného výkonu. Kalkulační členění je důležité pro sestavení kalkulace, tedy kalkulování nákladů.

Přímé náklady jsou takové, které lze přímo určit na kalkulační jednici. Náklady, které jsou společné pro více kalkulačních jednic, což znamená nelze přímo přiřadit kalkulačním jednicím, se nazývají nepřímými nebo také režijní náklady. Přesnější je označit nepřímými náklady nezměřitelné složky nákladových druhů, ale režijními náklady se označují soubory nepřímých složek nákladů tvořících danou režii. Režijní náklady se potom na jednotlivé výkony alokují. [4]

2.2.2.3 Kapacitní členění nákladů

Pro klasifikaci nákladů je důležité jejich chování při změnách faktorů, které na ně mají vliv. Množství výkonů nebo provozní (výrobní) kapacita je faktor, který má největší vliv na průběh nákladů. Hovoříme o kapacitním členění nákladů. Část nákladů, která se mění se nazývá variabilní náklady, ty které se nemění nazýváme fixní. [4]

Variabilní náklady jsou závislé na objemu výkonů a jsou jejich vytvořením spotřebovány. Variabilními náklady jsou jednotky jednicové, vyvolané konkrétní jednotkou výkonu, ale i část režijních nákladů spotřebovaných určitým množstvím výkonů – variabilní režie. [5]

Variabilní náklady se mohou měnit se změnou objemu produkce:

- lineárně, tj. proporcionálně
celkové lineární náklady se mění s objemem přímo úměrně
- degresivně, tj. podproporcionálně,
celkové degresivní náklady rostou s růstem celkového objemu výkonů pomaleji než výkony = celkové náklady na jednotku výkonu klesají
- progresivně, tj. nadproporcionálně
celkové progresivní náklady rostou s růstem celkového objemu výkonů rychleji než výkony = průměrné variabilní náklady rostou, ale celkové průběžné náklady klesají a po dosažení minima opět stoupají
- smíšeně, tj. degresivně progresivní
celkové degresivně progresivní náklady jsou kombinace progresivních a degresivních nákladů

Fixní náklady jsou nezávislé na objemu výkonů a využití výrobní kapacity podniku. Jsou jednorázově vynakládány na určité časové období. Mění se skokově při rozšiřování nebo snižování výrobních kapacit. Fixní náklady jsou závislé na čase. Nebudou-li se měnit kapacity v čase, pak i fixní náklady zůstanou nezměněné. [4] [5]

Jako příklad fixních nákladů je možné uvést nájemné výrobních prostorů, mzdy vedoucích pracovníků. Jsou to náklady, které zůstávají při různých objemech výkonů stejné, ale jednotkové fixní náklady se s růstem objemu výkonů snižují.

2.2.2.4 Prvotní a druhotné náklady

Prvotní náklady jsou takové, které se objeví poprvé. Můžeme je taky označit jako náklady externí.

Druhotnými náklady se označují takové náklady, které jsou zaznamenávané opakovaně.

Členění na prvotní a druhotné náklady je důležité pro účely kalkulace a je důležité tyto dvě skupiny rozlišovat. Prvotní náklady se vždy objevují poprvé, nebyly ještě nikde zaznamenány. Druhotné náklady již ale zaznamenány byly například na jiných střediscích. Daný vnitropodnikový útvar je přejímá a uvádí jako své náklady, které byly vynaloženy na výkon. Náklady, který převezmeme jsou tedy druhotné, ale nově vynaložené náklady v tomto středisku jsou prvotní. Každé středisko tedy pracuje s náklady prvotními, tak i s náklady druhotnými. [4]

2.2.2.5 Třídění nákladů podle místa vzniku

Toto hledisko nám poskytuje informace o místě vzniku nákladů a také zjišťuje a analyzuje náklady podle odpovědnosti. Rozlišujeme náklady dílny, provozu, závodu, podniku atd. Toto třídění může být velmi významné např. pro vyhodnocování nákladovosti v jednotlivých dílnách, pracovištích, provozech apod. [4]

2.2.2.6 Náklady příležitosti

Podniky většinou pracují s omezenými zdroji, což znamená, že musí vybírat mezi různými možnostmi podnikání (např. volba mezi výrobou různých výrobků), do kterých jsou ochotni investovat své zdroje. Náklady příležitosti jsou nejlepší možné alternativy. [4]

2.2.2.7 Kauzální náklady

Kauzální náklady vznikají v souvislosti s určitým výkonem (výrobou výrobku, poskytováním služby). Kauzální náklady mohou být variabilní, například materiál potřebný k výrobě daného výrobku, tak i fixní např. jako náklady na odpis výrobních zařízení, které byly pořízeny za účelem výroby daného výrobku. [4]

2.2.2.8 Ztracené náklady

Ztracené náklady můžeme označit také jako utopené či umrtvené náklady. Tyto náklady se týkají situací, ve kterých rozhodujeme v určitém čase o dané aktivitě, ačkoli náklady na tuto aktivitu již byly vynaloženy. [4]

2.2.3 Mzdové náklady

V účetnictví se používá pro mzdové náklady účet 521. Typ účtu je nákladový – daňový a druh je výsledkový. Účtují se zde především hrubé mzdy ze závislé činnosti zaměstnanců, společníků společnosti s. r. o. a členů družstev. Dále se na 521 účtují dohody o provedení práce. [18]

2.2.3.1 Průměrná hrubá mzda

Průměrná hrubá měsíční mzda je částka platových prostředků obsahující příplatky za přesčas, odměny, náhrady mzdy aj., připadající na jednoho zaměstnance za měsíc. Zhruba dvě třetiny zaměstnanců mají mzdu nižší než je celostátní průměr. Medián pak představuje mzdu, která je přesně v polovině, to znamená, že polovina hodnot mezd je nižší a polovina vyšší než medián. Z hrubých mezd jsou zaměstnavatelem ještě odváděny určité částky na zdravotní a sociální pojištění. Zaměstnanci se poté vyplácí mzda čistá. [17]

2.2.3.2 Růst mezd

Důvod proč rostou mzdy, je jednoduchý. Uchazečů o zaměstnání, kteří mohou nastoupit ihned je v této době 180 tisíc, avšak firmy hledají přes 346 tisíc lidí. Z toho 112 tisíc zaměstnanců chybí k obsluze strojů a zařízení. [19]

2.3 Podniková bilance

Rozvaha, nebo-li bilance, vypovídá o plánování financování vaší podnikatelské činnosti, zda jí budete financovat z vlastního majetku nebo cizího kapitálu. Rozvaha je nepostradatelná část účetní závěrky a finančního plánu.

2.3.1 Struktura rozvahy

Rozvaha zobrazuje hodnoty platné k určitému okamžiku a musí obsahovat:

Datum, ke kterému je sestavována

Měnu a jednotky ve kterých je rozvaha sestavována

Název podniku

Součet aktiv a pasiv

Rozvaha musí splňovat základní princip a to, že aktiva se musí rovnat pasivům.

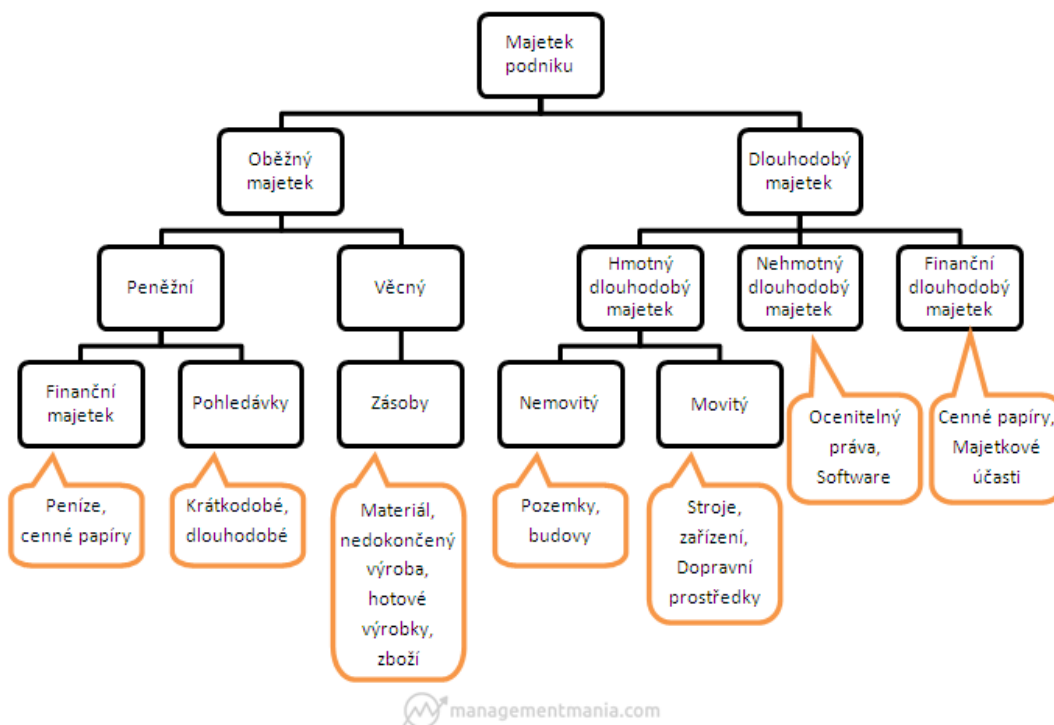
Rozvaha obsahuje tyto základní položky. Na straně aktiv jsou to dlouhodobý majetek a oběžná aktiva. Na straně pasiv je to vlastní kapitál a cizí zdroje. [12]

2.3.2 Majetková struktura podniku

Majetkem podniku se rozumí všechny věci, peníze, pohledávky a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k podnikání. Aktiva jsou prostředky, které jsou kontrolovány podnikem, a předpokládá se, že budou pro podnik ekonomicky přínosné. Základní členění aktiv je z hlediska doby spotřebitelnosti, nebo obtížnosti přeměny na peníze. [13]

Členění aktiv:

- Dlouhodobý majetek – investiční majetek – stálá aktiva, (majetek, který se využívá déle než 1 rok)
- Oběžný majetek – oběžná aktiva, (majetek nebo i finance, které v podniku působí krátkodobě.
- Ostatní aktiva – přechodná aktiva [14]

Obrázek 2: Rozdělení majetku podniku [14]

2.3.3 Kapitálová struktura podniku

Kapitálem podniku se označují všechny finanční zdroje, které podnik používá pro zajištění činnosti podnikání. Člení se dle hlediska vlastnictví kapitálu na:

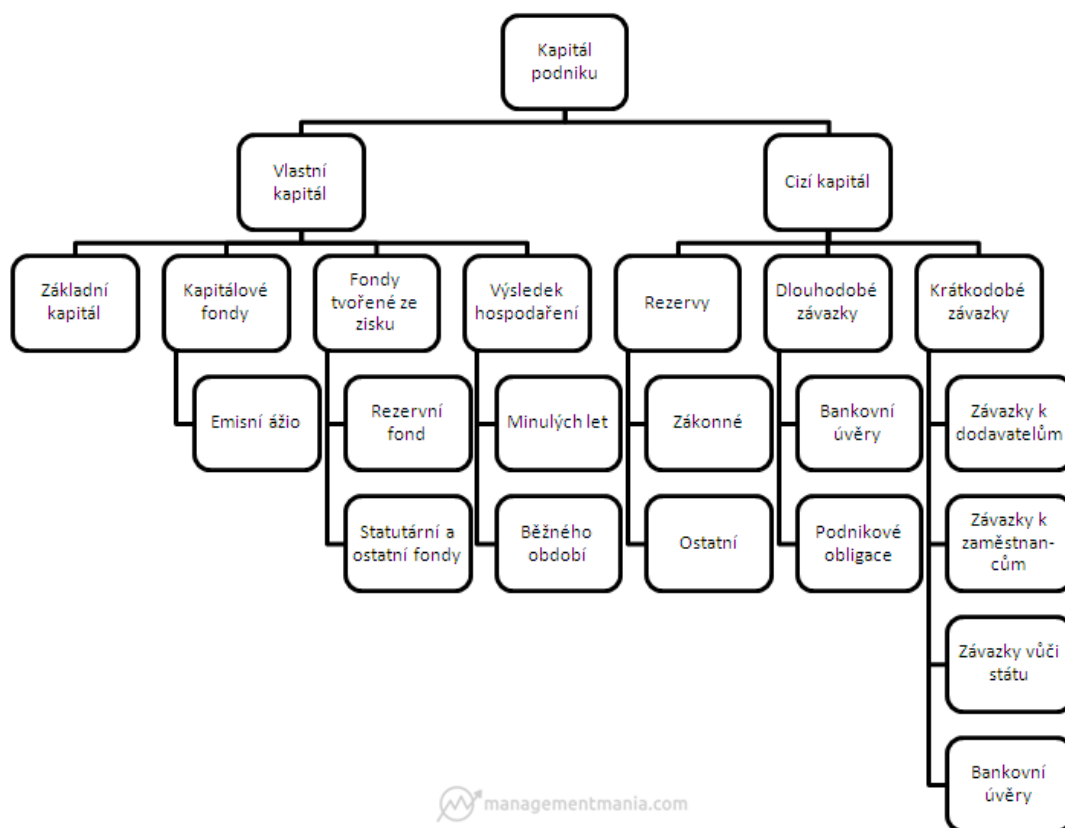
- Vlastní kapitál – vložen vlastníky
- Cizí kapitál – půjčené zdroje (od banky, dodavatelů atd.)

Dále se kapitál člení dle způsobu jeho získávání:

- Kapitál vnější (externí) – pochází od vlastníků a jiných subjektů mimo podnik
- Kapitál vnitřní (interní) – vytvořen vlastní činností

Dále můžeme člení kapitál dle doby použitelnosti:

- Trvalý kapitál – můžeme ho využívat neomezeně dlouho dobu
- Dočasný kapitál
 - Krátkodobý (možnost využití po dobu kratší než 1 rok)
 - Dlouhodobý (možnost využití po dobu delší než 1 rok) [14]

Obrázek 3: Rozdělení kapitálu podniku [14]

2.4 Kalkulace

Kalkulací se v obecném slova smyslu rozumí stanovení nákladů, marže, zisku, ceny či jiné hodnotové veličiny na naturálně vyjádřenou jednotku výkonu (výrobek, práci nebo službu). [5]

2.4.1 Kalkulační jednice

„Kalkulační jednicí je konkrétní výkon vymezený druhem, jakostí a měrnou jednotkou. Ve vztahu ke kalkulační jednici se zjišťují náklad, případně další hodnotové veličiny“ [5]

2.4.2 Kalkulační vzorec

V každém podniku se zjišťují náklady výkonů individuálně, tím pádem každá firma má odlišný kalkulační vzorec. Tento vzorec vyjadřuje výkaz jednotlivých skupin nákladů v rámci kalkulace. Existuje spousta modelů jak kalkulační vzorec vytvořit. [6]

Kalkulace se sestavují v jednotlivých složkách přímých a nepřímých nákladů, které tvoří kalkulační vzorec. Každá společnost si zvolí takový kalkulační vzorec, který bude nejlépe vyhovovat jejich podmínkám. Nejčastěji poskládané kalkulační položky:

1. Přímý materiál (veškeré suroviny, základní materiál, který ve výrobním procesu přechází do výrobku a tvoří jeho podstatu)
2. Přímé mzdy (mzdy související přímo se zhotovením výrobku)
3. Ostatní přímé náklady (všechny ostatní časově rozlišené náklady, které lze stanovit nebo zjistit na kalkulační jednici)
4. Výrobní režie (veškeré náklady související s řízením a obsluhou výrobní činnosti)
 - Vlastní náklady výroby
5. Zásobovací režie
6. Správní režie
 - Vlastní náklady výkonu
7. Odbytové náklady (skladování, prodej a expedice výrobků)
 - Úplné vlastní náklady výkonu
8. Zisk (vypočte se jako rozdíl stanovené prodejní ceny a úplných vlastních nákladů výkonu)
 - Prodejní cena včetně nebo bez DPH [20]

2.4.3 Metody kalkulací

Je to způsob stanovení jednotlivých složek nákladů na kalkulační jednici. Metody kalkulace záleží na předmětu kalkulace a na způsobu přičítání nákladů. [2]

2.4.3.1 Kalkulace dělením

Je nejjednodušší kalkulační technika, kterou je možno používat v případě, kdy se vyrábí jediný druh výrobku. V případech, které jsou obvykle považovány za homogenní výrobu, se většinou v důsledku použitého technologického postupu nemusí vždy jednat o homogenní výkon. [4]

2.4.3.2 Přírážková kalkulace

K přiřazení nákladů k výrobní jednotice v případě různorodého výrobního programu nelze použít druhovou klasifikaci nákladů. Musíme tedy přejít ke tříděným nákladům. Většinou se nepřímě náklady ve výrobku přiřazují dle předem stanovené rozvrhové základny. [4]

2.4.3.3 Kalkulace pomocí režijních paušálů

Kalkulace výrobní ceny nebo taky kalkulace pomocí režijních paušálů. Nepoužívají režijních přírážek k přímým nákladům, ale náklady se alokují na výrobky úměrně kapacitě daného útvaru při výrobě daných výrobků. [4]

2.4.4 Druhy kalkulací

Kalkulace tvoří systém a lze je třídit podle různých hledisek

A) z hlediska doby sestavování:

– předběžné – sestavují se před provedením výkonu (význam při plánování)

1) operativní – v operativním řízení výroby

2) plánové – sestaveny na základě plánových norem

3) propočtové – sestaveny pro nové nebo neopakovatelné výrobky, uplatnění v dlouhodobém plánování

– výsledné – po (význam při kontrole hospodárnosti)

- B) z hlediska struktury: význam při stupňovité výrobě, ve které se polotovary vlastní výroby předcházejících stupňů spotřebovávají ve výrobě stupňů následujících
- postupné – obsahují položku “polotovary vlastní výroby”
 - průběžné – N na polotovar se uvádí v členění podle položek kalkulačního vzorce
- C) z hlediska úplnosti nákladů
- kalkulace úplných N (kalkulují veškeré položky)
 - kalkulace neúplných N (= přímých N – tj. variabilní N + příspěvek na úhradu fixních N a zisku) [15]

3 Analytická část

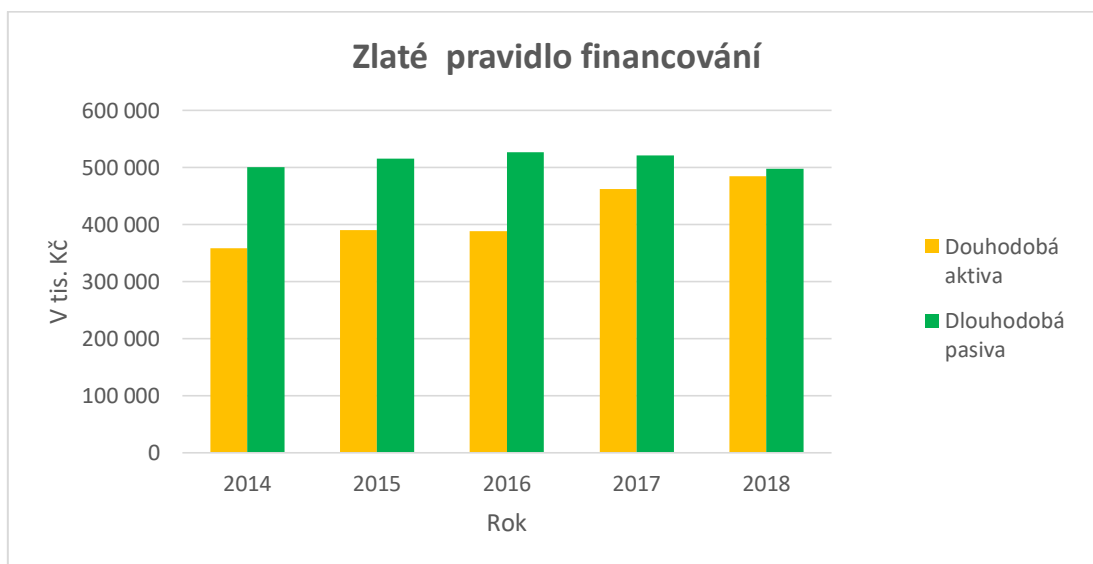
3.1 Strukturální a trendová analýza rozvahy a výsledovky

3.1.1 Bilanční pravidla

3.1.1.1 Zlaté pravidlo financování

Tabulka 4: Zlaté pravidlo financování uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)

Zlaté pravidlo financování	2014	2015	2016	2017	2018
Douhodobá aktiva	358 872	390 091	388 590	462 050	485 192
Dlouhodobá pasiva	500 671	515 719	526 945	520 861	497 873
DP-DA	141 799	125 628	138 355	58 811	12 681

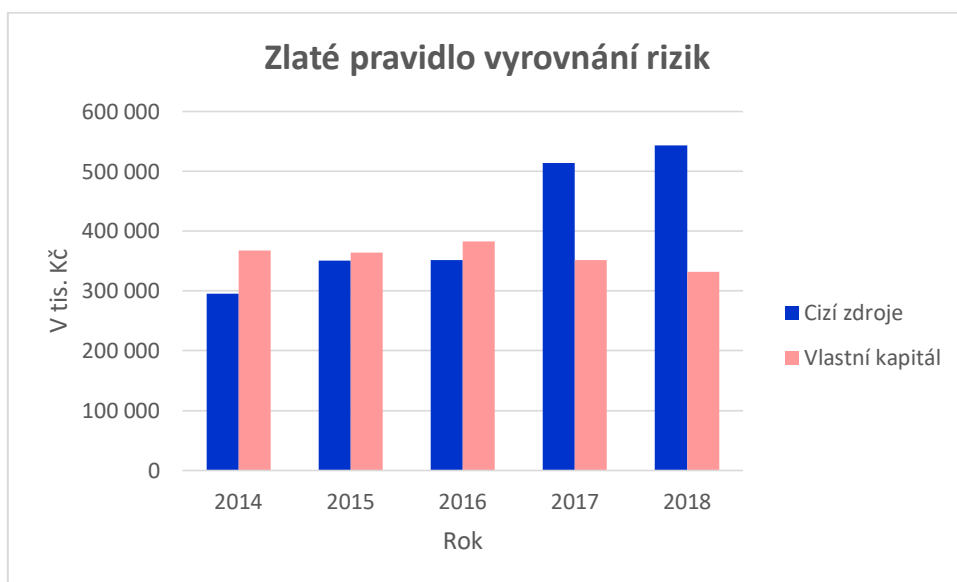
Obrázek 4: Graf zlaté pravidlo financování (vlastní tvorba)

U zlatého pravidla financování je žadané, aby hodnota dlouhodobých aktiv byla pokryta hodnotou dlouhodobých zdrojů. Z grafu je zřejmé, že se podniku toto pravidlo povedlo dodržet. V roce 2017 a 2018 firma investovala, což se projevilo i na zvýšení DHM. U dlouhodobých pasiv se hodnota téměř nezměnila.

3.1.1.2 Zlaté pravidlo vyrovnání rizik

Tabulka 5: Zlaté pravidlo vyrovnání rizika, uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)

Zlaté pravidlo vyrovnání rizik	2014	2015	2016	2017	2018
Cizí zdroje	295 820	350 385	351 555	514 236	543 149
Vlastní kapitál	367 385	364 229	383 266	351 640	331 770
VK-CZ	71 565	13 844	31 711	-162 596	-211 379

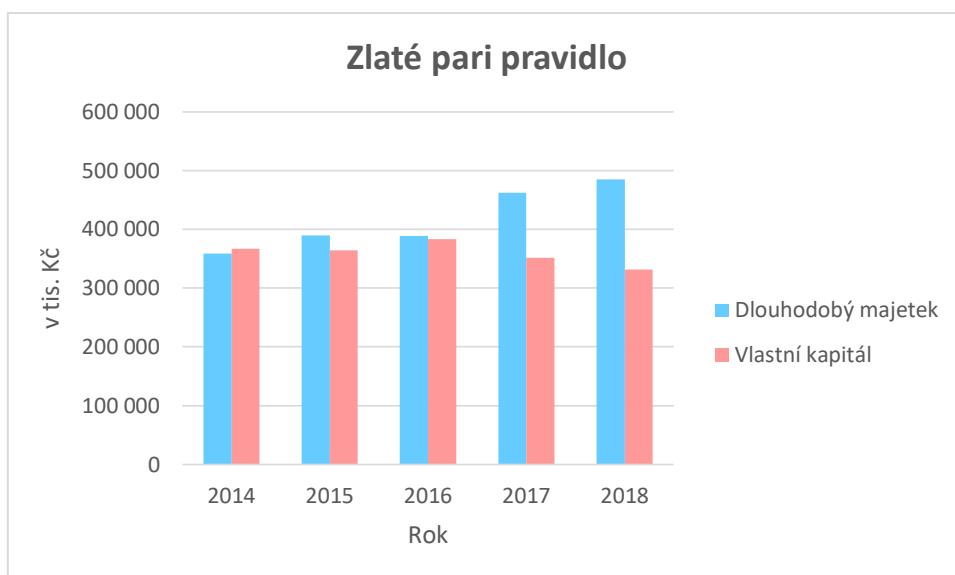
Obrázek 5: Graf zlaté pravidlo vyrovnání rizik (vlastní tvorba)

Pravidlo vyrovnání rizika ukazuje, o kolik vlastní zdroje převažují cizí zdroje. Z grafu je patrné, že až na rok 2017 a 2018 se podniku toto pravidlo povedlo dodržet. To vyplývá z větší investice v letech 2017 a 2018 financovanou cizími zdroji. Pro podniky je v dnešní době levnější právě využívání cizího kapitálu, proto není tomuto pravidlu přikládán velký význam.

3.1.1.3 Zlaté pari pravidlo

Tabulka 6: Zlaté pari pravidlo, uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)

Zlaté pari pravidlo	2014	2015	2016	2017	2018
Dlouhodobý majetek	358 872	390 091	388 590	462 050	485 192
Vlastní kapitál	367 385	364 229	383 266	351 640	331 770
VK-DM	8 513	-25 862	-5 324	-110 410	-153 422

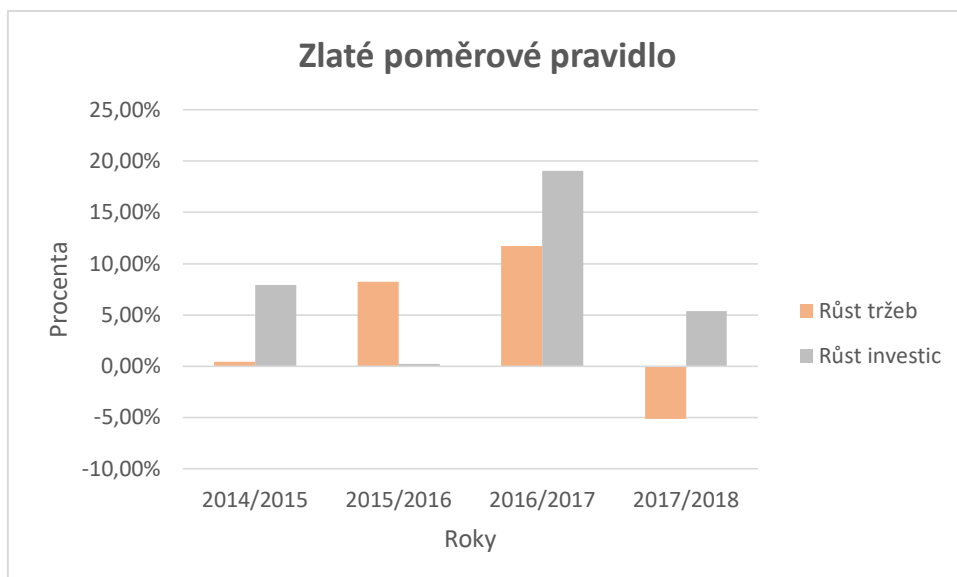
Obrázek 6: Graf zlaté pari pravidlo (vlastní tvorba)

Splnit podmínku zlatého pari pravidla, kdy mají hodnoty vlastního kapitálu převažovat nad dlouhodobým majetkem, se společností podařilo pouze v roce 2014.

3.1.1.4 Poměrové pravidlo

Tabulka 7: Poměrové pravidlo, uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)

Zlaté poměrové pravidlo	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Růst tržeb	0,45%	8,21%	11,74%	-5,14%
Růst investic	7,91%	0,23%	19,06%	5,39%
Převaha růstu tržeb	-7,45%	7,99%	-7,32%	-10,53%

Obrázek 7: Graf zlaté poměrové pravidlo (vlastní tvorba)

Společnosti se podařilo poměrové pravidlo dodržet pouze v roce 2015/2016, kdy růst tržeb byl vyšší než růst investic.

Pokud shrneme výsledky všech bilančních pravidel, nedá se říci, že by byla společnost považována za jednoznačně finančně stabilní, což je v posledních letech způsobeno velkou investicí.

3.1.2 Vertikální analýza – rozvaha

V této části bakalářské práce je pozornost věnována vertikální analýze rozvahy, jež jsem vyjádřila vybranými položkami v následující tabulce, kde vycházím z celkových aktiv a celkových pasiv jako základu.

Tabulka 8: Část vertikální analýzy - rozvaha (vlastní tvorba)

	2014	2015	2016	2017	2018
AKTIVA CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Dlouhodobý majetek	53,79%	54,33%	52,77%	53,26%	55,10%
Oběžná aktiva	45,91%	45,27%	46,92%	46,46%	46,67%
PASIVA CELKEM	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Vlastní kapitál	55,06%	50,73%	52,05%	40,53%	37,47%
Dlouhodobé závazky	3,52%	3,27%	3,19%	2,71%	2,65%
Krátkodobé závazky	22,21%	21,06%	35,47%	44,73%	23,27%

Z uvedené tabulky je patrné, že dlouhodobý majetek společnosti tvořil v daném období v průměru 56 % z celkových aktiv a oběžný majetek v průměru 46 % z celkových aktiv. Největší položku dlouhodobého majetku tvořili stavby s 50-60 % z dlouhodobého hmotného majetku. U oběžných aktiv tvoří největší podíl pohledávky přibližně 55 %, kde jsou nejvýraznější položkou krátkodobé pohledávky. Tyto výpočty jsou patrné z tabulky v příloze 1.

U pasiv tvořil vlastní kapitál v průměru 50 %, dlouhodobé závazky 3 % a krátkodobé závazky 31 %. Z toho lze vyvodit, že společnost využívala k financování převážně vlastní zdroje. Z krátkodobých závazků to byly převážně závazky z obchodních vztahů.

3.1.3 Horizontální analýza – rozvaha

Horizontální analýzu rozvahy znázorňuje tabulka s vybranými položkami.

Tabulka – Horizontální analýza vybraných položek rozvahy vyjádřena v % za roky 2014 -2018

Tabulka 9: Část horizontální analýzy - rozvaha (vlastní tvorba)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
AKTIVA CELKEM	7,62	2,56	17,82	2,05
Dlouhodobý majetek	8,70	-0,38	18,90	5,58
Oběžná aktiva	6,11	6,30	16,67	-1,90
Dlouhodobé pohledávky	3,96	-48,82	18,61	85,47
Krátkodobé pohledávky	2,81	14,28	13,77	-10,69
Krátkodobý finanční majetek	-78,08	362,31	1,11	-5,79
PASIVA CELKEM	7,62	2,56	17,82	2,05
Vlastní kapitál	36,22	5,23	-8,25	-5,65
Výsledek hospodaření běžného období	-86,72	840,98	-111,41	-840,68
Cizí zdroje	18,45	0,33	46,27	5,62
Krátkodobé závazky	2,00	72,76	48,58	-8,76

Rok 2017 byl pro společnost úspěšný, jelikož navýšila svůj dlouhodobý hmotný majetek o 18,90 %. Největší podíl na tomto navýšení má položka „Nedokončený DHM“. V roce 2017 společnost zvýšila svůj oběžný majetek o 16,67 % tím, že oproti předešlému roku navýšila zásoby v podobě materiálu a nedokončené výroby. Slévárna snížila v roce 2016 své dlouhodobé pohledávky z obchodních vztahů o 48,82 %, z toho lze usuzovat, že snížili své tržby za prodej zboží.

V roce 2017 podnik z důvodu investice navýšil položku cizí zdroje, do které se promítla především hodnota bankovních úvěrů.

V roce 2018 společnost snížila o 9 % krátkodobé závazky, ale výsledek hospodaření se rapidně snížil.

3.1.4 Vertikální analýza – výkaz zisků a ztrát

Následující tabulka zobrazuje vertikální analýzu vybraných položek výkazu zisků a ztrát, v níž jsou veškeré změny hodnoceny ve vztahu k položce tržby za prodej vlastních výrobků a služeb. Veškeré hodnoty jsou uváděny v procentech.

Tabulka 10: Část vertikální analýzy - výkaz zisků a ztrát uváděno v % (vlastní tvorba)

	2014	2015	2016	2017	2018
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Výkonová spotřeba	67,99	70,89	65,00	75,14	71,96
Osobní náklady	25,36	27,16	26,25	24,95	26,95
Mzdové náklady	18,43	19,77	19,08	18,18	19,61
Provozní výsledek	2,57	0,85	4,03	-0,17	-1,84
Finanční výsledek hospodaření	-0,54	-0,47	-0,45	-0,22	-1,04
Zisk po zdanění	2,03	0,40	2,93	-0,30	-2,34

Největší podíl na tržbách u prodeje vlastních výrobků a služeb má výkonová spotřeba, jejíž podíl v roce 2017 tvořil 75,14 %. U výkonové spotřeby je považováno za pozitivní spíše její snižování, které by znázorňovalo pokles podílu tržeb v čase, v roce 2018 se výkonová spotřeba snížila o 3 %.

Za zmínku stojí finanční výsledek hospodaření, který je sice v poměru k tržbám za prodej vlastních výrobků a služeb v záporných hodnotách, ale rok od roku se tyto hodnoty snižují, výjimkou je rok 2018.

3.1.5 Horizontální analýza – výkaz zisků a ztrát

Horizontální analýzu zisků a ztrát znázorňuje tabulka s vybranými položkami

Tabulka 11: Část horizontální analýzy - výkaz zisků a ztrát (vlastní tvorba)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	0,45	8,21	11,74	-5,14
Změna stavu zásob vlastní činnosti	-1228,59	-133,07	-486,77	-51,64
Výkonová spotřeba	4,74	-0,77	29,17	-9,15
Tržby z prodeje DM	37,78	1133,87	-60	-66,99
Tržby z prodeje materiálu	17,12	46,28	22,94	-4,98
Provozní výsledek hospodaření	-66,93	414,31	-104,65	-1142,51
Výsledek hospodaření za účetní období	-85,61	989,32	-111,41	-840,68

V tabulce můžeme sledovat, že se výsledek hospodaření v roce 2016 oproti předešlému roku markantně navýšil. Do roku 2017 se podniku dařilo stále navyšovat tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, v roce 2018, ale mírně klesly. Na druhou stranu se navyšuje výkonová spotřeba, na které má největší podíl spotřeba materiálu a energie, která v roce 2018 taky klesla.

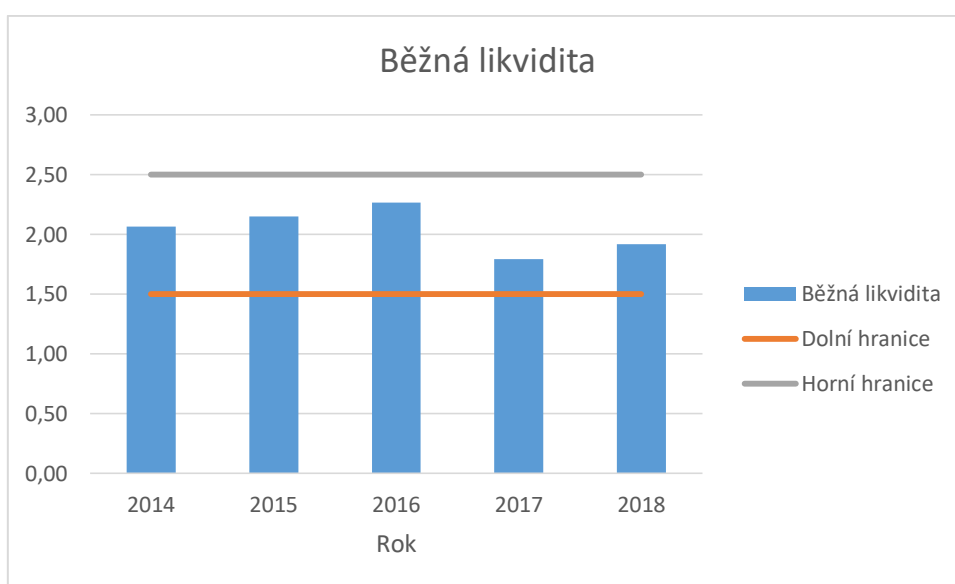
3.2 Aplikace poměrových ukazatelů

3.2.1 Ukazatele likvidity

Tabulka 12: Likvidita společnosti Beneš a Lát vyjádřena za roky 2014-2017 (vlastní tvorba)

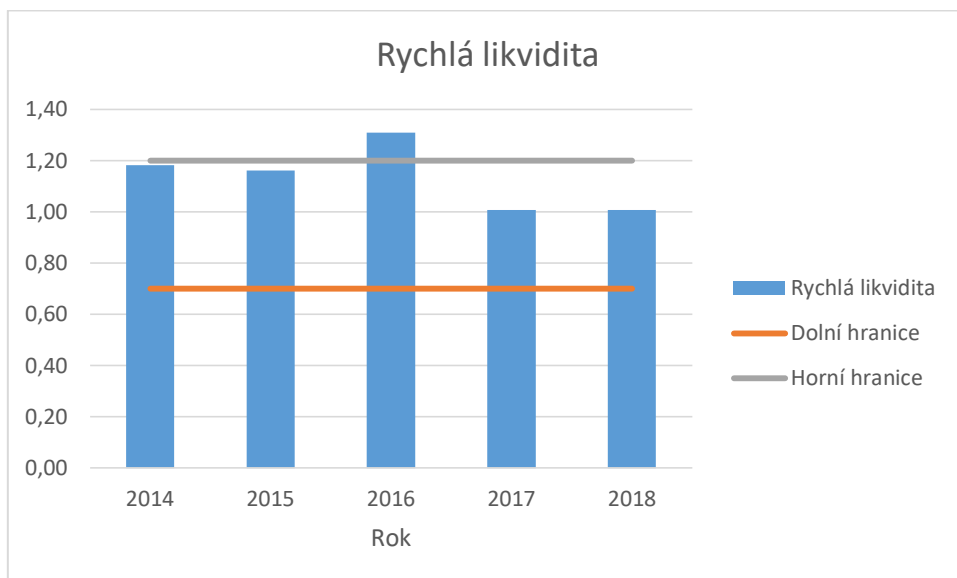
Likvidita	2014	2015	2016	2017	2018
Běžná likvidita	2,07	2,15	2,27	1,79	1,92
Rychlá likvidita	1,18	1,16	1,31	1,01	1,01
Pohotová likvidita	0,04	0,01	0,04	0,03	0,03

Ukazatele likvidity stanovují míru schopnosti podniku uhradit své závazky.

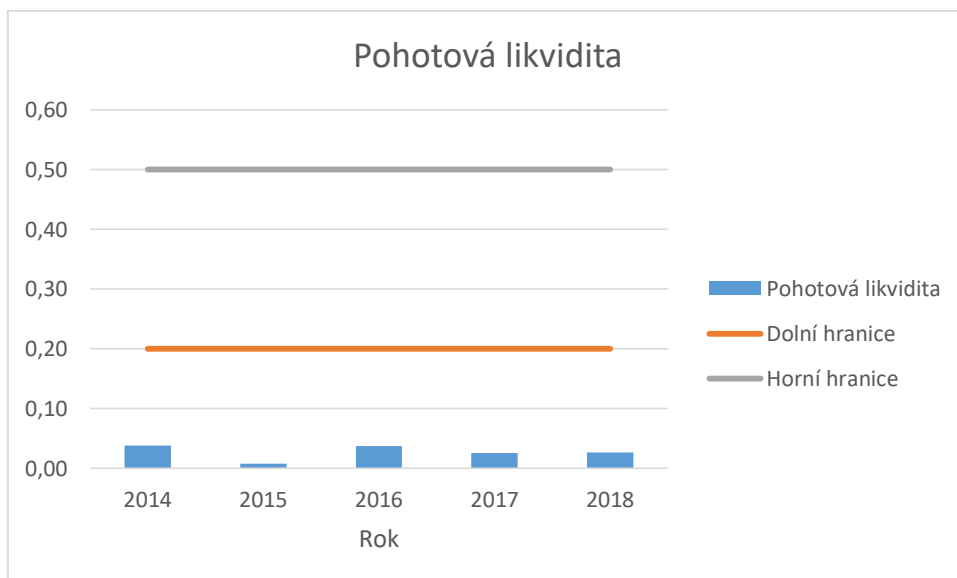
Obrázek 8: Graf - Běžná likvidita (vlastní tvorba)

Doporučená hodnota u běžné likvidity by se měla pohybovat v rozmezí 1,5 – 2,5, což se povedlo dodržet ve všech sledovaných letech.

Obrázek 9: Graf - Rychlá likvidita (vlastní tvorba)

U Rychlé likvidity bychom se měli pohybovat v rozmezí 0,7 – 1,2. To se společnosti povedlo dodržet ve všech sledovaných letech až na rok 2016, kdy byla hodnota rychlé likvidity dokonce vyšší.

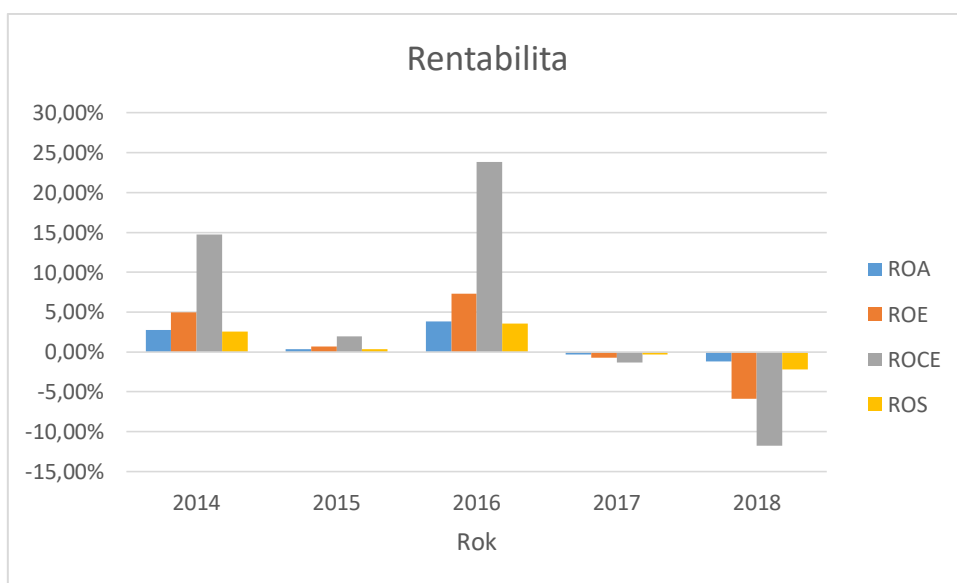
Obrázek 10: Graf - Pohotová likvidita (vlastní tvorba)

U Pohotové likvidity se podnik nevešel do doporučeného rozmezí hodnot 0,2 – 0,5 naopak ani jednou. Je to způsobeno nízkou hodnotou krátkodobého finančního majetku a vysokou hodnotou krátkodobých závazků.

3.2.2 Ukazatele rentability

Tabulka 13: Rentabilita společnosti roky 2014-2018 (vlastní tvorba)

Rentabilita	2014	2015	2016	2017	2018
ROA	2,75 %	0,34 %	3,81 %	-0,30 %	-1,19 %
ROE	5,00 %	0,67 %	7,32 %	-0,74 %	-5,84 %
ROCE	14,75 %	1,94 %	23,83 %	-1,34 %	-11,79 %
ROS	2,55 %	0,34 %	3,58 %	-0,30 %	-2,22 %

Obrázek 11: Graf - Rentabilita (vlastní tvorba)

Ukazatel ROA vyjadřuje míru zhodnocení aktiv podniku, které jsou financovány cizími či vlastními zdroji. V roce 2017 a 2018 byla firma ve ztrátě vlivem záporného provozního výsledku hospodaření, to se odráží na ukazateli rentability, který je také záporný. V roce 2016 se ukazatel zvětšoval, jelikož zisky podniku narůstaly větší rychlostí než aktiva.

Ukazatel ROE znázorňuje, kolik % zisku získá podnikatel z jedné vložené koruny do podnikání. V roce 2016 došlo k navýšení rentability, v důsledku rychlejšího růstu finančního výsledku nežli vlastního kapitálu.

Ukazatel ROCE poskytuje údaj, jak efektivně společnost do svého podnikání investovala (vlastní i cizí zdroje) z dlouhodobého hlediska. Znázorňuje výnosnost dlouhodobých zdrojů. V roce 2016 ukazatel narostl z důvodu rychlého růstu finančního výsledku a poklesu závazků.

Ukazatel ROS promítá, kolik % zisku získá podnik z jedné utržené koruny. V roce 2016 se společnosti podařilo z tržeb vygenerovat nejvíce čistého zisku (3,58 %). Celkové tržby vykazují rostoucí tendenci. Stejně tak vzrostly i náklady firmy.

3.2.3 Du Pontův rozklad ROE

Tabulka 14: Du Pontův rozklad za roky 2017,2018

	2017	2018	index	Delta	log I
ROE	-0,74 %	-5,84 %	786,24 %	-5,10 %	0,896
ROA	-0,30 %	-2,19 %	726,94 %	-1,89 %	0,861
Finanční páka	2,47	2,67	1,08	0,20	0,034
ROS	-0,39 %	-2,88 %	736,44 %	-2,49 %	0,867
obrat A	1,01	0,94	92,96 %	-7,10 %	-0,032

Výraznější změna nastala v posledních dvou letech u ROE a to převážně v hospodářském výsledku. U finanční páky jdou hodnoty nahoru, tudíž v roce 2017 celkový kapitál převyšoval ten vlastní o poznání méně, než tomu bylo v roce 2018.

3.2.4 Ukazatelé aktivity

Tabulka 15: Ukazatele aktivity (vlastní tvorba)

	2014	2015	2016	2017	2018
Obrat aktiv	1,08	1,01	1,06	1,01	0,94
Doba obratu aktiv	338,1	362,22	343,28	361,97	389,4
Obrat zásob	5,49	4,84	5,36	4,95	4,42
Doba obratu zásob	66,44	75,35	68,05	73,67	82,59
Obrat DHM	2,01	1,88	2,02	1,9	1,71
Doba obratu DHM	181,18	194,62	180,26	192,08	213,4
Obrat pohledávek	4,25	4,15	4,04	3,96	4,1
Doba obratu pohledávek	85,94	88,01	90,38	92,11	88,96

Pokud se zaměříme na první řádek tabulky, vidíme, že obrat aktiv byl stabilní. Hodnoty vychází vždy kolem 1, což znamená, že se aktiva v podniku obrátí 1 krát za rok.

U obratu zásob byl v letech 2015, 2017 a 2018 výrazný pokles oproti hodnotám v letech 2014 a 2016. Například hodnota 4,95 značí, že byl podnik schopen každou položku zásob cca 5krát prodat a znovu naskladnit.

Obrat dlouhodobého majetku se pohybuje kolem 2, to znamená, že se DHM obrátí 2 krát za rok. Největší pokles byl v roce 2018, kdy se zvýšila hodnota DHM.

Z mírně rostoucích hodnot doby obratu pohledávek je patrné, že u odběratelů došlo k nepatrnému zhoršení platební morálky a v roce 2017 byli dlužní průměrně po dobu tří měsíců. V roce 2018 naopak doba obratu klesla přibližně o 3 dny.

3.2.5 Ukazatelé zadluženosti

Tabulka 16: Ukazatele zadluženosti (vlastní tvorba)

	2014	2015	2016	2017	2018
Krytí úroků	6,44	1,79	9,76	-0,05	-2,51
Míra zadluženosti	80,52 %	96,20 %	91,73 %	146,24 %	163,71 %
Celková zadluženost	44,34 %	48,80 %	47,74 %	59,27 %	61,35 %

U ukazatele úrokového krytí se za dobrou hodnotu považuje hodnota větší než 3.

Z tabulky vidíme, že v letech 2015, 2017 a 2018 se hodnota pohybovala značně pod doporučenou. Jakmile je hodnota menší než 3, většina zisku jde na úhradu nákladových úroků, tudíž je to kritická hodnota. V letech 2017 a 2018 je hodnota dokonce záporná, ale z průběhu hodnot je zřejmé, že v následujícím roce by měla být zase kladná.

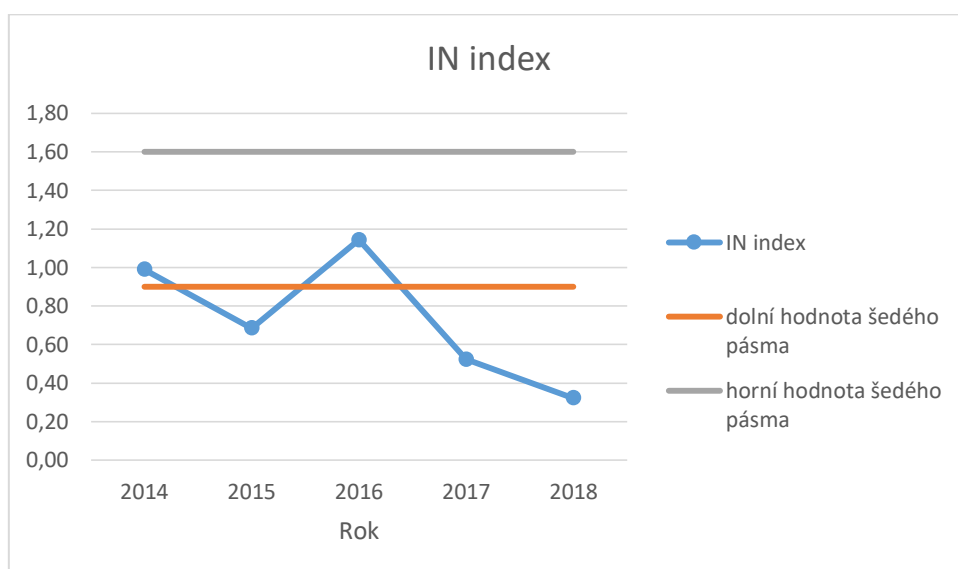
Míra zadluženosti je ve vysokých hodnotách. Společnosti s hodnotami nad 200 % jsou brány jako rizikovní klienti. Jelikož nejvyšší hodnota je v roce 2018 a to 163,71 %, společnost není brána jako rizikový klient.

Společnost v posledních letech hodně investovala a to je důvodem, proč má vysoké hodnoty celkové zadluženosti.

3.2.6 Analýza pomocí IN Indexu

Tabulka 17: IN Index (vlastní tvorba)

IN index	2014	2015	2016	2017	2018
A/CZ	2,26	2,05	2,09	1,69	1,63
EBIT/nákl. úroky	6,44	1,79	9,76	-0,05	-2,51
rent. (EBIT/A)	0,03	0,01	0,03	-0,0002	-0,02
výnosy/A	1,08	1,01	1,06	1,01	0,94
OA/závazky	1,21	1,21	1,32	1,04	1,01
IN05	0,99	0,69	1,14	0,52	0,32

Obrázek 12: Graf IN index (vlastní tvorba)

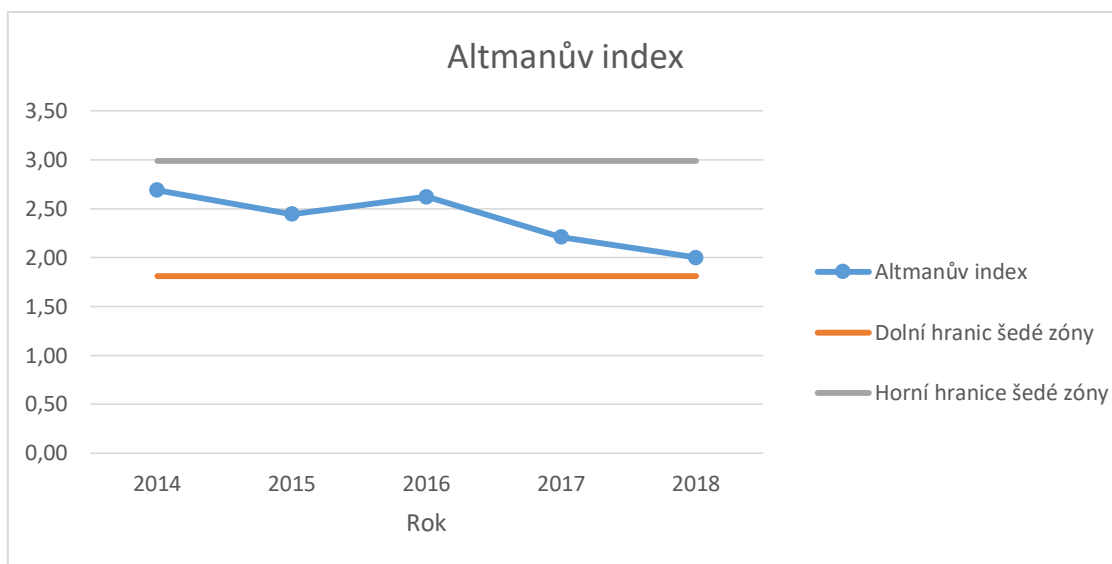
Hodnoty IN05 indexu mezi 0,9 – 1,6 spadají do pásma šedé zóny, ve které není možné jednoznačně určit finanční pozici podniku. U slévárny Beneš a Lát se jako nejméně úspěšnější roky jeví 2014 a 2016, kdy má IN index nejvyšší hodnoty. Nedá se však tvrdit, že by se společnost blížila hodnotám značících prosperitu. Ve zmíněných letech měl podnik 50% pravděpodobnost, že zkrachuje, nicméně také 70% pravděpodobnost vytvoření hodnoty. V letech 2015, 2017 a 2018 je index IN05 pod minimální hodnotou s 97% pravděpodobností k bankrotu a se 76% pravděpodobností firma nevytvářela hodnotu. Nejnížší hodnota vychází v roce 2018, kdy se EBIT pohyboval v záporných hodnotách, což se projevilo taktéž na rentabilitě aktiv a velmi nízkých hodnotách úrokového krytí.

Z důvodu velkých investic v roce 2018 je zřejmé, že většina hodnot bude vycházet v nepříznivých číslech, ale je pravděpodobné, že v dalších letech by se to mělo zlepšit.

3.2.7 Analýza pomocí Altmanova indexu

Tabulka 18: Altmanův index (vlastní tvorba)

	2014	2015	2016	2017	2018
Altmanův index	2,69	2,45	2,62	2,21	2,00

Obrázek 13: Graf Altmanův index (vlastní tvorba)

Hodnoty Altmanova indexu mezi 1,81 – 2,99 spadají do pásma šedá zóna nevyhraněných výsledků, kde nelze jednoznačně určit, jak si podnik stojí.

Společnost Beneš a Lát ve všech sledovaných letech spadá do šedé zóny.

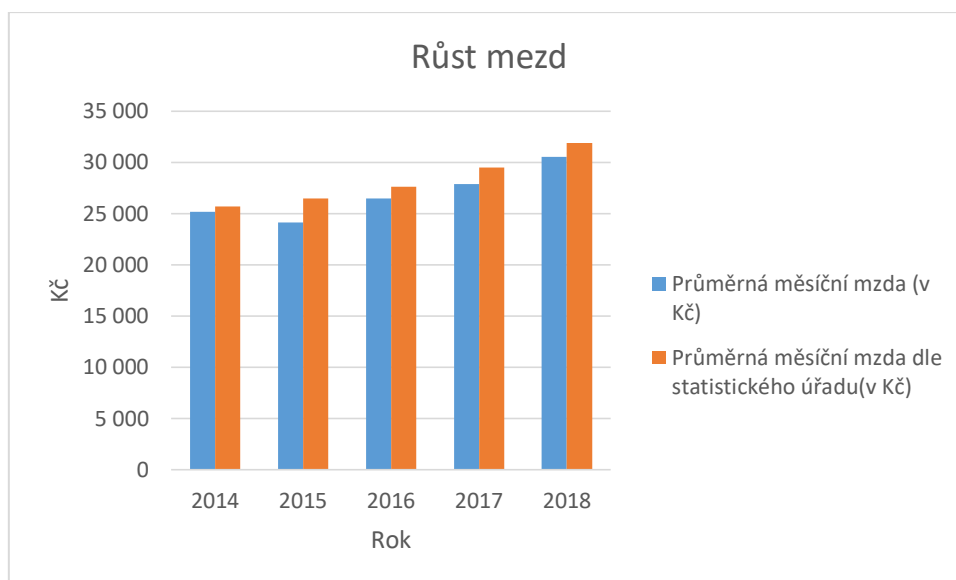
3.3 Růst mezd

V roce 2017 dosáhla průměrná mzda 29 504 Kč a v roce 2018 dosáhla průměrná mzda 31 885 Kč, z čehož jde jednoznačně určit, že v meziročním srovnání byl přírůstek přibližně 2 390 Kč (8,1 %). Spotřebitelské ceny se ale zvýšily o 2,1 %, tím pádem se reálná mzda zvýšila o 6 %.

Tabulka 19: Srovnání průměrných mezd (vlastní tvorba)

	2014	2015	2016	2017	2018
Mzdové náklady (v tis Kč)	182 678	196 516	205 565	218 283	223 672
Počet zaměstnanců	440	494	470	476	444
Průměrná měsíční mzda v analyzovaném podniku (v Kč)	25 144	24 127	26 484	27 851	30 549
Průměrná měsíční mzda dle statistického úřadu (v Kč)	25 686	26 467	27 589	29 504	31 885

Zdroj: [17], výsledovka společnosti BENEŠ a LÁT a.s.

Obrázek 14: Graf - Růst mezd (vlastní tvorba)

Z tabulky je zřejmé, že průměrná mzda v podniku roste přibližně stejně jako průměrná mzda dle statistického úřadu. V porovnání průměrných mezd jsou jen nepatrné rozdíly. Od roku 2014 hrubé mzdy v podniku BENEŠ a LÁT a.s. vzrostly o 5 404,- Kč a dle statistického úřadu průměrná hrubá mzda vzrostla o 6 199,- Kč. Z tabulky je zřejmé, že v posledních letech z důvodu nižšího počtu zaměstnanců mzdové náklady nerostou tak rychle.

3.4 Kalkulační vzorec

V mé bakalářské práci jsem se dále věnovala mzdovým režimům kalkulačního vzorce, který se používá ve společnosti BENEŠ a LÁT a.s. k oceňování zásob vlastní výroby a ke kalkulaci nákladových cen výrobků.

Nejdříve popíši kalkulační vzorec, ve kterém se společnost snaží výrobku přímo přiřadit co nejvíce nákladů.

Přímo přiřazují:

- strojní náklady - do kterých zahrnují energie strojů, náhradní díly aj.
- materiál a náklady na skladování materiálu
- kooperace – subdodávky operací jako je například lakování, obrábění
- mzdové náklady – přímé fixní mzdy výrobních dělníků

Zbytek nákladů společnost řeší pomocí režii neboli přírážek:

- Režie R1 je mzdová přírážka, která řeší variabilní složku mezd výrobních dělníků, do kterých patří prémie, odměny, přesčasy a dovolené.
- Režie R2 je mzdová přírážka, která řeší fixní i pohyblivou složku mezd ostatních zaměstnanců ve výrobě.
- Režie R5 je energetická přírážka, která zohledňuje změny ve vývoji ceny energií na burze. Režie R5 je kalkulována jako přírážka nad strojní náklady.
- Režie R6 je mzdová přírážka, která řeší technickohospodářské pracovníky a nevýrobní dělníky bez přímé souvislosti s jednicovými výkony.
- Režie R7 je správní režie závodu.
- Režie R8 je správní režie společnosti.
- Režie R10 je strojní režie, která řeší reprodukční cenu stroje a náklady údržby.

Režie R3,R4 a R9 nejsou ve společnosti kalkulovány.

Režie R1 – R5 vstupují do ocenění zásob vlastní výroby, zatímco režie R6 – R10 slouží pouze pro výpočet vlastních nákladů výroby

Z kalkulačního vzorce jsem se věnovala mzdovým režimům, ke kterým jsem měla k dispozici potřebné údaje z účetního systému, pomocí kterých jsem počítala mzdové režie R1, R2 a R6.

R1 je režii pokrývající variabilní složky mezd výrobních dělníků jako jsou odměny, prémie, dovolené atd.

R2 je režie, která pokrývá mzdové náklady ostatních profesí podílejících se na chodu výrobních kapacit. Jako jsou například technologové, mistři, seřizovači aj..

R6 je režii zohledňující mzdové náklady ostatních zaměstnanců společnosti do které zařazujeme oddělení nákupu, financí a obchodu.

Mzdové režie se počítají pro všechny závody stejně. Rozhodla jsem se, že budu popisovat kalkulační vzorec na jednom ze závodů. Číselné hodnoty, které neokomentuji, jak jsem k nim došla, jsou vytaženy z informačního systému.

Mzdová režie R1 ze mzdových nákladů se ve firmě počítá poměrem ostatních osobních nákladů a základního mzdového tarifu. Kde základní mzdový tarif pro rok 2018 byl 3 303 499,- Kč. Ostatní osobní náklady, které činí 11 154 880,- Kč, jsou přímé mzdy výrobních dělníků, od kterých se odečte základní mzdový tarif. Přímé mzdy VD jsou 14 458 379,- Kč, což dostaneme sečtením přímé mzdy z účtu 521 a pojištěním. Sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem je 34 %. Přímou mzdu (10 789 835,- Kč) získáme sečtením základního mzdového tarifu, prémie (4 760 844,- Kč) a příplatků za práci (2 725 492,- Kč).

Vzorec pro mzdovou režii R1

$$R1 = \frac{1,34 \cdot (\text{Zákl. mzd. tarif} + \text{prémie} + \text{příplat. za práci}) - \text{Zákl. mzd. tarif}}{\text{Základní mzdový tarif}} \quad (27.)$$

Dosazení do vzorce

$$R1 = \frac{1,34 \cdot (3\,303\,499 + 4\,760\,844 + 2\,725\,492) - 3\,303\,499}{3\,303\,499} \cdot 100 = 337,67\% \quad (28.)$$

Dále mzdová režie R2, která se vypočítá z nepřímých mezd pro R2 vyděleno součtem strojních nákladů a přímých mezd výrobních dělníků i s externisty. K přímým mzdám z účtu 521 (4 647 631,-Kč) přičteme 34 % a získáme nepřímé mzdy, což je pro mzdové režie R2 6 227 825,- Kč, - . K přímým mzdám, které jsme použily již pro výpočet mzdové režie R1 (14 458 379,- Kč) přičteme externisty za 1, za které firma zaplatila 13 211 898,- Kč, a dostaneme přímé mzdy VD včetně externistů 27 670 277,- Kč.

Vzorec pro mzdovou režii R2

$$Mzdová R2 = \frac{1,34 \cdot \text{Přímé mzdy z účtu 521}}{\text{Strojní náklady} + \text{Přímé mzdy} + \text{Externisté}} \quad (29.)$$

Dosazení do vzorce

$$Mzdová R2 = \frac{1,34 \cdot 4\,647\,631}{16\,671\,000 + 14\,458\,379 + 13\,211\,898} \cdot 100 = 14,05 \% \quad (30.)$$

Mzdovou režii R6 spočítám tak, že nepřímé mzdy ke kterým přičtu přiřazené X-ové (společné pro všechny závody, nepřidatelné jednomu závodu) mzdy a vydělím stejně jako u R2 součtem strojních nákladů a přímých mezd VD i s externisty. Nepřímé mzdy spočítám přičtením 34 % ke mzdám nevýrobních zaměstnanců pro R6 ke kterým přičtu 1,34 násobek nepřímých mezd za středisko X + jiné a to vynásobím procentem, které danému závodu náleží. Mzdy NZ pro R6 získám odečtením přímých mezd VD (10 789 835,- Kč) a mezd za ostatní (4 647 631) od sumy mezd na účtu 521 za celý závod. Sumu mezd za závod dostanu sečtením Mezd z účtu 521 za celý závod (30 335 289,- Kč) a externistů za středisko mimo_1 (1 560 373,- Kč). Nepřímé mzdy za středisko X + jiné, což jsou nejednoznačně přiřaditelné mzdy, které se procentuálně přiřadí ke každému závodu u slévárny je to 27,6 % celkových mezd za středisko X. Procento se vypočítá z nepřímých mezd nevýrobních zaměstnanců pro R6 k tomu přičtu přímé mzdy VD včetně externistů (27 670 277,- Kč) a vydělím sumou mezd za závod X + jiné (32 376 989,- Kč). Nepřímé mzdy nevýrobních dělníků získám přičtením 34 % ke mzdám nevýrobních zaměstnanců pro R6.

Vzorec pro mzdovou režii R6

$$R6 = \frac{1,34 \cdot (\text{Mzdy za závod} + \text{ext. mimo1} - \text{přímé mzdy VD} - \text{mzdy za1 ost})}{\text{Strojní náklady} + \text{Přímé mzdy} + \text{Externisté}} + \quad (31.)$$

$$+ \frac{1,34 \cdot \text{Mzdy za středisko X a jiné} \cdot \frac{1,34 \cdot \text{Mzdy nev.zamců} + \text{externisté za1} + \text{mzda VD}}{\text{Celkové mzdy za všechny závody}}}{\text{Strojní náklady} + \text{Přímé mzdy} + \text{Externisté}}$$

Dosazení do vzorce

$$R_6 = \frac{1,34 \cdot (30\,335\,289 + 1\,560\,373 - 10\,789\,835 - 4\,647\,631)}{16\,671\,000 + 14\,458\,379 + 13\,211\,898} + \quad (32.)$$

$$+ \frac{1,34 \cdot 32\,276\,989 \cdot \frac{1,34 \cdot 16\,458\,196 + 13\,211\,898 + 14\,458\,379}{180\,177\,262}}{16\,671\,000 + 14\,458\,379 + 13\,211\,898} = 76,66 \%$$

Data za období hospodářského roku 2017 a hospodářského roku 2018.

Pracuji s hodnotami za celý rok z důvodu cykličnosti. Náklady se mění průběžně, ale mzdy zůstávají přibližně stejné.

Tabulka 20: Vybrané hodnoty z kalkulačního vzorce uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)

	A celkem		A slévárna		A obrobna	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Přímá mzda jen 521 VD	17 370,00	16 239,97	13 714,00	10 789,84	4 196,00	5 450,13
Externisté	8 234,00	14 860,51	7 574,00	13 211,90	661,00	1 648,61
Přímé mzdy celkem VD + externisté za 1	31 510,00	36 622,07	25 227,00	27 670,28	6 283,00	8 951,79
Mzdová R1	315,64%	335,63%	331,52%	337,67%	272,59%	331,65%
521 za celý závod	45 781,66	43 170,28	33 633,76	30 335,29	12 147,90	12 834,99
521 nevýrobních zam. pro R2	6 450,20	6 614,06	4 738,68	4 647,63	1 711,52	1 966,43
521 nevýrobních zam. pro R6	21 967,41	22 536,82	15 726,81	16 458,20	6 240,60	6 078,62
Mzdová R2	17,58%	16,33%	15,16%	14,05%	33,22%	27,53%
Mzdová R6	86,64%	85,19%	74,16%	76,66%	169,95%	127,97%

Srovnání hodnot roku 2017 a 2018
Tabulka 21: Růst/pokles mezd a mzdových režii uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)

	A celkem	A slévárna	A obrobna
	rozdíl 2018-2017	rozdíl 2018-2017	rozdíl 2018-2017
Přímá mzda jen 521 VD	-1 130,03	-2 924,17	1 254,13
Externisté	6 626,51	5 637,90	987,61
Přímé mzdy celkem VD + externisté za 1	5 112,07	2 443,28	2 668,79
Mzdová R1	19,99%	6,15%	59,06%
521 za celý závod	-2 611,38	-3 298,47	1 065,87
521 nevýrobních zaměstnanců pro R2	163,86	-91,05	254,91
521 nevýrobních zaměstnanců pro R6	569,41	731,39	-161,98
Mzdová R2	-1,25%	-1,11%	-5,69%
Mzdová R6	-1,45%	2,50%	-41,98%

Přímé mzdy výrobních dělníků za rok 2018 oproti roku 2017 za závod v Poříčanech vykazovaly značný pokles. Závod v Poříčanech je značený A celkem a mzdy VD zde klesly o 1 130 030 Kč. Bylo to způsobeno úbytkem zaměstnanců. Jak je vidět, tento problém podnik řešil externisty, jejichž mzdy se v roce 2018 zvýšily oproti roku 2017 o 6 626 510 Kč. Celkově tedy podnik mzdy za externisty a VD navýšil o 5 112 070 Kč. Tím pádem se zvýšilo procento mzdové režie R1 o necelých 20 %. Mzdy za celý závod, tudíž mzdy za všechny zaměstnance včetně externistů, klesly o 2 611 380 Kč a i přesto mzdová režie R2 i R6 zůstaly téměř stejné jako v roce 2017.

3.5 Metodika kalkulací

Technolog definuje technologický postup a kalkulace vznikají na pozadí. Technolog určí co, jak dlouho, na jakém stroji a jaký pracovník bude dělat.

Každý výrobek je kalkulován za použití kalkulačního vzorce odpovídajícího zvolené technologii ve všech složkách, jak je popsáno výše, pro zobrazení jsem vybrala výrobek 31-0073.22k02 „Journal“, který je vyráběn technologií gravitačního lití ze slitiny EN AC-43100. Odlitek má celkovou hrubou hmotnost 0,59 kg a čistou 0,35 kg.

Technologické postupy Výrobky TP Operace TP Polotovary TP Materiály TP Výrobní zdroje TP Ceny kooperací Fiskálně závislé Poznámky TP

▼ Identifikace záhlaví

Druh plánování: AL

Id skupiny: T ODLITKY AI technologické postupy odlitků: T_

Postup/Pořadí platnosti: T 0073 022K02 2

Kód kalkulačního vzorce: AL-2019-LIT Kalkulační vzorec AL pro rok 2019 SLÉVÁRNA

Typ postupu: Běžný postup

Serie/nabídka: Sériový postup Nabídkový TP 0

▼ Platnost

Platnost od/do: 09.10.2018 01.01.9999

Platnost: Ano

Datum kalkulace: 19.11.2018

Uzavřeno: Ne

▼ Vlastnosti

Hospodárná dávka: 1 000,0000 KS

Popis: 0073022K02

Obrázek 15: Záhlaví technologického postupu - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.

Záhlaví technologického postupu definuje použitý kalkulační vzorec a říká nám základní informace o výrobku. Z obrázku 10 je vidět, že bude použit kalkulační vzorec AL pro rok 2019 pro slévárnu.

Technologické postupy Výrobky TP Operace TP Polotovary TP Materiály TP Výrobní zdroje TP Ceny kooperací Fiskálně závislé Poznámky TP

Postup	Pořadí	Položka	Index	Druh plánován	Platnost	Způsob vý	Karta	Sklad	Balení	Atribut 1
T 0073 022K02	2	30	3	AL	Ano	Vyrábí se	0073_022k02 f	VEX-Z02	1,000000	

Úprava položky

▼ Postup

Druh plánování: AL

Postup/Pořadí/Položka/Index: T 0073 022K02 2 30 3

Platnost: Ano

Způsob výroby: Vyrábí se

Typ položky:

▼ Identifikace výrobku

Karta/Sklad: 0073_022k02 f VEX-Z02 31-0073.22K02 Journal

MJ: KS

Popis: Journal

Výkres: 0073_022k02 f

Automatický příjem na sklad: Podle nastavení skladu

Obrázek 16: Technologický postup výrobek1 - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.

Technologické postupy	Výrobky TP	Operace TP	Polotovary TP	Materiály TP	Výrobní zdroje TP	Ceny kooperací	Fiskálně závislé	Poznámky TP			
Postup	Pořadí	Položka	Index	Druh plánován	Platnost	Způsob vý	Karta	Sklad	Balení	Atribut 1	Atribut 2
T 0073 022K02	2	50	0	Ano	Ne	0	Jednicová	AL	P.A03.05	AL0300	

Úprava položky	
Čistá hmotnost	0,3500
Hrubá hmotnost	0,5900
Procento zmetků	3,0000
Transportní dávka	258,0000

Doplňkové členění karty	
Balení	1,000000
Atribut 1	Nezadávat
Umístění VEX+MEZ Z02	Umístění
Atribut 3	Nezadávat
Norma balení z nomenklatury	0 MJ/hod min/MJ
Rež. mzda z kalkulačního vzorce	153,0357 Kč/hod. Kč/MJ

Ocenění zmařené výroby (UVN-A-B)	
A. 60% Ceny materiálu	13,0094 CZK
B. Cena aktuální kooperace	0,0000 CZK
Cena zmařené výroby	99,7221 CZK 3,8652 EUR
Použitý kurz	25,8000

Ocenění NV/DV	
Normominyuty - strojn	8,230467 Minut
Režijní minuty - strojn	0,000000 Minut
Normominyuty obsluhy	7,138218 Minut
Režijní minuty obsluhy	0,000000 Minut
Jednicové mzdy	7,0627 CZK
Režijní mzdy	0,0000 CZK
Materiál	21,6823 CZK
Kooperace	0,0000 CZK
Strojní náklady přímé	10,4000 CZK
R1 - mzdy D	23,4143 CZK
R2 - mzdy výrobní	6,1972 CZK
R3	0,0000 CZK
R4	0,0000 CZK
R5 - energ přírážka	2,6334 CZK
Ocenění NV/DV	71,3899 CZK
R6 - mzdy THP	30,3143 CZK
R7 - správní režie závodu	7,2795 CZK
R8 - správní režie společnosti	2,1933 CZK
R9	0,0000 CZK
R10 - Strojní náklady II	1,5545 CZK
Cena UVN	112,7315 CZK

Obrázek 17: Technologický postup výrobek2 - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.

Část technologického postupu „Výrobky TP“ detailně popisuje výrobek, což je na obrázku 11 a dále přináší sumář využití zdrojů a lidské práce a zobrazuje kalkulaci a to vidíme na obrázku 12.

Technologické postupy	Výrobky TP	Operace TP	Polotovary TP	Materiály TP	Výrobní zdroje TP	Ceny kooperací	Fiskálně závislé	Poznámky TP		
Postup	Pořadí	Položka	Index	Platnost	Náhrada	Položka náhrad	Typ operace	Druh plánován	Operace	Zdroj
T 0073 022K02	2	50	0	Ano	Ne	0	Jednicová	AL	P.A03.05	AL0300

Úprava položky	
Postup	
Druh plánování	AL
Postup/Pořadí/Položka/Index	T 0073 022K02 2 50 0
Platnost	Ano
Náhrada/Položka náhrady	Ne 0 Nezadáno
Důvod aktualizace	

Identifikace operace	
Číselník výrobních operací	P.A03.05 Odlévání gravitační v páru
Typ operace	Jednicová Typ položky LI Kontrolovat By produk Ano
Operace	P.A03.05 Odlévání gravitační v páru
Zdroj	AL0300 Gravitační lití Al
Kód zaměnitelnosti	Nezadáno
Zdroj nákladový	AL0300 Gravitační lití Al
Příprava zdroje pro násl. operaci	Ne

Obrázek 18: Technologický postup operace1 - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.

Technologické postupy	Výrobky TP	Operace TP	Polotovary TP	Materiály TP	Výrobní zdroje TP	Ceny kooperací	Fiskálně závislé	Poznámky TP			
i Postup	Pořadí	Položka	Index	Platnost	Náhrada	Položka náhrad	Typ operace	Druh plánován	Operace	Zdroj	Popis
0073 022K02	2	50	0	Ano	Ne	0	Jednicová	AL	P.A03.05	AL0300	Odlévání gravitační v páru

Úprava položky

Výrobní data

Požad. počet zdrojů/obsluhy: 1,00

Hospodárná dávka: 1 000,0000 KS

Čas akční zdroje/obslužný: 2,052833 Minut KVO TA: 2,0000 1,026417 Minut

Množství v akční dávce: 1,0000

Tarifní třída akční čas: 106 61.20

Čas přípravný zdroje/obslužný: 30,000000 Minut KVO TB: 2,0000 15,000000 Minut

Množství v přípravné dávce: 0,0000

Tarifní třída přípravný čas: 105 59.50

Předoperační čas zdroje: 0,000000 Minut Jedenkrát za operaci

Pooperační čas zdroje: 0,000000 Minut Jedenkrát za operaci

Transportní dávka/čas: 0,0000 Minut

Možnost přerušit operaci: Přerušitelná v čase

Plnění plánu výroba: Vyráběné množství ze zakázkového postupu

Mezioperační doba: 0,000000

Obrázek 19: Technologický postup operace2 - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.

Technologické postupy	Výrobky TP	Operace TP	Polotovary TP	Materiály TP	Výrobní zdroje TP	Ceny kooperací	Fiskálně závislé	Poznámky TP			
i Postup	Pořadí	Položka	Index	Platnost	Náhrada	Položka náhrad	Typ operace	Druh plánován	Operace	Zdroj	Popis
0073 022K02	2	50	0	Ano	Ne	0	Jednicová	AL	P.A03.05	AL0300	Odlévání gravitační v páru

Úprava položky

Časy na MJ

	Zdroj hodiny	Zdroj minuty	Obsluha hodiny	Obsluha minuty
Požadovaný čas	0,03471388	2,082833	0,01735695	1,041417
Normovaný čas celkem	0,03471388	2,082833	0,01735695	1,041417
Normovaný čas přípravný	0,00050000	0,030000	0,00025000	0,015000
Normovaný čas akční	0,03421388	2,052833	0,01710695	1,026417

Náklady na MJ

	4,3240	1,0618	0,0000	0,0000	1,1186
Nákl. zdroje / obsluhy	4,3240	1,0618	0,0000	0,0000	1,1186
Retě 1 až 5	3,5201	1,3501	0,0000	0,0000	1,1186
Retě 6 až 10	6,6046	0,9811	0,3272	0,0000	0,1520
Náklady celkem	19,4395				

Plánování operace

Návaznost předchozí operace: Navazuje na předchozí operaci

Položka výstupu operace: 0 Nežadáno

Způsob plánování kapacity skupinového zdroje: Zachovat kapacitu zdroje

Kooperací údaje

Doba kooperace: 0 Dny

Dávka kooperace: 0,0000

Cena kooperace za: Na jednotku množství

Nákladová cena kooperace (účetní měna): 0,0000 CZK

Obrázek 20: Technologický postup operace3 - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.

Operace v technologickém postupu zobrazuje soupis všech provedených operací potřebných pro výrobu výrobku. Každá operace na sobě nese informaci o použitém výrobním stroji, potřebě kvalifikovaného zaměstnance, časové náročnosti výroby a efektivitě výroby.

4 Návrhová část

Závěrečnou část věnuji návrhům, které by mohly vylepšit stávající situaci společnosti. Tyto návrhy reflektují výsledky zpracované analýzy, které jsem zjistila v předchozí kapitole.

V předchozí kapitole jsem objevila problematické oblasti v rámci jednotlivých ukazatelů aktivity. Z jejich výsledků plyne, že doba obratu zásob je poměrně vysoká. Zároveň se společnost potýká s nedostatečnou likviditou. Za další problematickou oblast se dá považovat poměrně vysoká zadluženost společnosti. A v neposlední řadě je rovněž problémem nízká (záporná) rentabilita, která je způsobena záporným výsledkem hospodaření.

V některých případech je potřeba vysvětlit výsledky, které se na první pohled zdají jako negativní, ovšem neohrožují chod podniku. Na základě analýzy zadluženosti jsem zjistila, že společnost čelí vysoké zadluženosti, a to zejména v letech 2017 a 2018, kdy zadluženost dosahovala 60 %. Tento výsledek zadluženosti však nelze brát pouze jako negativní, jelikož společnost investovala do rozvoje, díky čemuž navýšila aktiva společnosti. Předpokládá se, že zadluženost se bude postupně snižovat. Z důvodu vysokých investic bych společnosti doporučila, aby se nyní věnovala optimalizaci nákladů, efektivně využívala všechny své zdroje a snažila se dosáhnout optimální ziskovosti.

S vysokou zadlužeností úzce souvisí i záporná rentabilita, která se dá řešit především zvýšením hospodářského výsledku, to znamená, že se společnost bude pohybovat v kladných číslech neboli v zisku.

Nízkou pohotovou likviditu bych nebrala jako příliš vážný problém, avšak by se dala optimalizovat navýšením krátkodobého finančního majetku.

Většina nedostatků by se dle mého názoru mohla nepřímo a alespoň částečně eliminovat zlepšením internetové prezentace.

Během rozebírání kalkulačního vzorce a jeho položek jsem se nesešla s žádnými převratnými nedostatky. Jediné co by se dalo vylepšit je, že režie R1 (to jsou variabilní složky mezd výrobních dělníků, jako jsou například odměny, prémie a dovolené) by se dle mého názoru mohli přímo přiřazovat společně s přímými mzdami.

5 Závěr

Cílem této práce je, porovnat a zhodnotit vývoj a dopad mzdových nákladů do hospodaření společnosti BENEŠ a LÁT a.s..

Nejdříve zhodnotím provedenou finanční analýzu podniku.

Z důvodu velkých investic se finanční situace společnosti v roce 2018 nedá označit jako nejideálnější. I přesto spousta hodnot vychází v uspokojivém rozmezí hodnot. Je zjevné, že podnik v následujících letech projde určitým vývojem.

Horizontální a vertikální analýza rozvahy a zisků a ztrát zobrazuje navýšení objemu aktiv, nárůst především u dlouhodobého hmotného majetku. U pasiv společnost zmenšila vlastní kapitál a společnosti se povedlo zvýšit v roce 2016 svůj výsledek hospodaření oproti roku předešlému. Naopak společnost zvýšila objem bankovních úvěrů a podíl cizích zdrojů. I přesto v této části analýzy nevykazovala společnost BENEŠ a LÁT a.s. žádné vážnější problémy.

V rámci poměrové analýzy byla rozebrána rentabilita, likvidita, du Pontův rozklad ROE, aktivita a zadluženost společnosti. Hodnoty rentability u všech ukazatelů se v posledním sledovaném roce mírně snížily. Tyto hodnoty jsou závislé na růstu čistého zisku v poměru s vlastním kapitálem.

Na druhou stranu ukazatele aktivity vykazují vcelku pozitivní výsledky. Obrat aktiv ani doba obratu aktiv se téměř neliší od předchozích let. Obrat zásob se v roce 2018 mírně zmenšil, tím pádem se doba obratu zvýšila. U dlouhodobého hmotného majetku i u pohledávek se hodnoty téměř neliší od předchozích let.

Hodnoty likvidity se nepodařilo udržet v doporučeném rozmezí pouze u pohotovosti likvidity, kde mnohdy společnost vykazovala nižší hodnoty, než jsou průměrné hodnoty, měla by tedy lépe a efektivněji využívat likviditní prvky společnosti, a tím najít rovnováhu.

Společnosti se bohužel nedaří dosáhnout nízké zadluženosti a hodnoty celkové zadluženosti jsou poměrně vysoké. Taktéž úrokové krytí vybočuje z doporučených hodnot a pohybuje se v kritických limitech, až na roky 2014 a 2016, kdy se jí podařilo hodnotu úrokového krytí zvýšit, což napomohlo z firmy udělat důvěryhodný objekt.

Naopak bilanční pravidla se zdají být pro podnik až na výjimky bezproblémová.

Společnosti se daří u pravidel udržovat kladné hodnoty. Zlaté pravidlo financování bylo dodrženo všechny sledované roky. Zlaté pravidlo vyrovnávání rizik se podniku podařilo dodržet až na rok 2017 a rok 2018. Avšak zlaté poměrové pravidlo se jí podařilo dodržet

pouze v roce 2016, kdy růst tržeb převyšuje růst investic, což napomáhá udržet finanční stabilitu firmy.

Dle indexu IN05, který je přizpůsoben podmínkám českého trhu, se společnost pohybuje spíše v kritických hodnotách. Do pásma šedé zóny se jí povedlo dostat pouze dva ze čtyř sledovaných let. Nicméně nyní by firma měla mít rostoucí tendenci a měla by se tím pádem dostávat do příznivějších hodnot v oblasti schopnosti plnění závazků.

Z finanční analýzy vyplývá, že podnik BENEŠ a LÁT a.s. mírně kolísá na poli zadluženosti.

Dále jsem se v mé práci zabývala kalkulačním vzorcem a to konkrétně mzdovými složkami, proto bych nejdříve ráda zhodnotila růst průměrných měsíčních mezd v podniku. Průměrné mzdy až na mírný pokles v roce 2015 mají rostoucí tendenci. Průměrné mzdy v podniku rostou přibližně stejně rychle jako průměrné mzdy podle statistického úřadu. Od roku 2014 hrubé mzdy v podniku BENEŠ a LÁT a.s. vzrostly o 5 404,- Kč a dle statistického úřadu průměrná hrubá mzda vzrostla o 6 199,- Kč. Jelikož v roce 2018 počet zaměstnanců rapidně klesl, křivka růstu mzdových nákladů roste pod menším úhlem.

Z výpočtů potřebných ke kalkulačnímu vzorci, které jsem aplikovala na závod v Poříčanech jsem zjistila, že v roce 2018 oproti roku 2017 sice klesly přímé mzdy výrobních dělníků. Náklady na externisty vzrostly natolik, že přímé mzdy výrobních dělníků sečtené s externisty vzrostly o 5 miliónů. S tím úzce souvisí mzdová režie R1, která stoupla o 20 %. Na druhou stranu režie R2 i R6 jsou těsně propojeny se mzdami za celý závod. Do režie R6 jsou navíc zakomponované mzdy společnosti, které nelze přiřadit jednotlivým závodům. V roce 2018 režie R2 i R6 klesly oproti roku 2017 o necelé 1,5 %.

Na závěr bych chtěla zdůraznit, že kalkulační vzorec a celkově kalkulace jsou velmi důležitý nástroj využívaný pro řízení. Samozřejmě, že vytvoření kvalitního kalkulačního vzorce je časově velice náročné.

SEZNAM ZKRATEK

A – aktiva

BZ (BEP) – bod zvratu (break event point)

CZ – cizí zdroje

DA – dlouhodobá aktiva

DHM – dlouhodobý hmotný majetek

DM – dlouhodobý majetek

DP – dlouhodobá pasiva

EBIT – Zisk před zdaněním a úroky (Earnings before Interest and Taxes)

N – náklady

NZ – nevýrobní zaměstnanec

OA – oběžná aktiva

TP – technologický postup

VD – výrobní dělník

VK – vlastní kapitál

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura

- [1] SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. Brno: Computer Press, 2007. Praxe manažera. ISBN 978-80-251-2830-6
- [2] SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ. Podniková ekonomika. 6., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2015. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-274-8.
- [3] KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HLINICA. Finanční analýza: krok za krokem. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008, s. 259. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7179-713-5
- [4] MACÍK, Karel. Kalkulace a rozpočetnictví. Vyd. 3., přeprac. Praha: Nakladatelství ČVUT, 2008. ISBN 978-80-01-03926-7.
- [5] FIBÍROVÁ, Jana. Manažerské účetnictví: nástroje a metody. 2., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-743-0.
- [6] KRÁL, B. a kol. Manažerské účetnictví. 2. vydání. Praha: Management Press, 2008. 622 s. ISBN 978-80-7261-141-6
- [7] KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.
- [8] MACÍK, Karel a Theodor BERAN. Účetnictví. 3., přeprac. vyd. V Praze: České vysoké učení technické, 2009. ISBN 9788001042199.
- [9] [Http://www.testyzucetnictvi.cz/slovnicek-ucetnich-pojmu.php?pojmem=naklad](http://www.testyzucetnictvi.cz/slovnicek-ucetnich-pojmu.php?pojmem=naklad) [online]. [cit. 2019-06-13].
- [10] [Http://www.finanalysis.cz/pouzite-bankrotni-modely.html](http://www.finanalysis.cz/pouzite-bankrotni-modely.html) [online]. [cit. 2019-06-15].

- [11] <https://managementmania.com/cs/bod-zvratu> [online]. [cit. 2019-06-15].
- [12] <https://www.ipodnikatel.cz/Financni-rizeni/rozvaha-prehled-o-majetku-podniku-a-zdrojih-jeho-kryti/Struktura-rozvahy-bilance.html> [online]. [cit. 2019-06-15].
- [13] <https://managementmania.com/cs/aktiva> [online]. [cit. 2019-06-27].
- [14] <https://managementmania.com/cs/kapital> [online]. [cit. 2019-06-27].
- [15] <http://ekonomie-otazky.studentske.cz/2009/02/druhy-kalkulaci.html> [online]. [cit. 2019-06-28].
- [16] <http://www.finanalysis.cz/pouzite-pomerove-ukazatele.html> [online]. [cit. 2019-07-13].
- [17] <https://www.czso.cz/csu/czso/prumerne-mzdy> [online]. [cit. 2019-07-15].
- [18] https://www.uctovani.net/ucet.php?ucet_c=521&popis=Mzdove-naklady&i=219 [online]. [cit. 2019-07-17].
- [19] <https://www.spcr.cz/pro-media/tiskove-zpravy/12845-trh-prace-je-vycerpan-firmy-marne-hledaji-pres-346-tisic-lidi> [online]. [cit. 2019-07-23].
- [20] <https://ekonomie-ucetnictvi.cz/kalkulace-pojem-cleneni-kalkulacni-vzorec-a-metody-ucetnictvi/> [online]. [cit. 2019-07-23].

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Graf počet uchazečů na jedno volné pracovní místo [18]	23
Obrázek 2: Rozdělení majetku podniku [13]	25
Obrázek 3: Rozdělení kapitálu podniku [13].....	26
Obrázek 4: Graf zlaté pravidlo financování (vlastní tvorba)	30
Obrázek 5: Graf zlaté pravidlo vyrovnávání rizik (vlastní tvorba)	31
Obrázek 6: Graf zlaté pari pravidlo (vlastní tvorba).....	32
Obrázek 7: Graf zlaté poměrové pravidlo (vlastní tvorba)	33
Obrázek 8: Graf - Běžná likvidita (vlastní tvorba)	37
Obrázek 9: Graf - Rychlá likvidita (vlastní tvorba)	38
Obrázek 10: Graf - Pohotová likvidita (vlastní tvorba).....	38
Obrázek 11: Graf - Rentabilita (vlastní tvorba).....	39
Obrázek 12: Graf IN index (vlastní tvorba)	42
Obrázek 13: Graf Altmanův index (vlastní tvorba)	43
Obrázek 14: Graf - Růst mezd (vlastní tvorba).....	44
Obrázek 15: Záhloví technolog. postupu - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.	50
Obrázek 16: Technologický postup výrobek1 - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.	50
Obrázek 17: Technologický postup výrobek2 - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.	51
Obrázek 18: Technologický postup operace1 - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.	51
Obrázek 19: Technologický postup operace2 - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.	52
Obrázek 20: Technologický postup operace3 - zdroj: účetní systém společnosti BENEŠ a LÁT a.s.	52

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Veřejný rejstřík a Sběrka listin, 2018 (vlastní tvorba).....	9
Tabulka 2: Hodnocení IN indexu.....	17
Tabulka 3: Hodnocení Altmanova indexu.....	17
Tabulka 4: Zlaté pravidlo financování uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)	30
Tabulka 5: Zlaté pravidlo vyrovnávání rizika, uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)	31
Tabulka 6: Zlaté pari pravidlo, uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)	32
Tabulka 7: Poměrové pravidlo, uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)	32
Tabulka 8: Část vertikální analýzy - rozvaha (vlastní tvorba)	34
Tabulka 9: Část horizontální analýzy - rozvaha (vlastní tvorba).....	35
Tabulka 10: Část vertikální analýzy - výkaz zisků a ztrát uváděno v % (vlastní tvorba)	36
Tabulka 11: Část horizontální analýzy - výkaz zisků a ztrát (vlastní tvorba).....	36
Tabulka 12: Likvidita společnosti Beneš a Lát vyjádřena za roky 2014-2017 (vlastní tvorba)	37
Tabulka 13: Rentabilita společnosti roky 2014-2018 (vlastní tvorba).....	39
Tabulka 14: Du Pontův rozklad za roky 2017,2018.....	40
Tabulka 15: Ukazatele aktivity (vlastní tvorba).....	40
Tabulka 16: Ukazatele zadluženosti (vlastní tvorba)	41
Tabulka 17: IN Index (vlastní tvorba).....	42
Tabulka 18: Altmanův index (vlastní tvorba).....	43
Tabulka 19: Srovnání průměrných mezd (vlastní tvorba)	44
Tabulka 20: Vybrané hodnoty z kalkulačního vzorce uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)	48
Tabulka 21: Růst/pokles mezd a mzdových režii uváděno v tis. Kč (vlastní tvorba)	49